

A black and white photograph of a young child, likely of Cuban descent, smiling broadly and showing their teeth. The child is holding a large, soft-serve ice cream cone with a single scoop of light-colored ice cream. The child is wearing a dark, textured sweater. The background is slightly out of focus, showing what appears to be a doorway or a window with a patterned curtain.

Tidskriften

Kuba

Utgiven av Svensk-Kubanska Föreningen
Nr 3. 2004. 25 kr

Lär känna Havanna genom några av stadens mest framstående konstnärer och artister i

HABANEROS - MÖTEN I HAVANNA

foto Anders Rising, text Maria Sandblad
Fälth&Hässler/Wahlström och Wistrand

"De möten som ackompanjeras av Maria Sandblads texter ger dock bilden av hårt arbetande och målmedvetna individer, vare sig okända eller världsberömda. Alla har de en dröm, de är starka och finns till. En underbar bok på alla plan. Den passar utmärkt väl synlig på ett bord, men lika bra välläst och tummad. Para siempre! Köp den." Cecilia Öfverholm i Resumé. Betyg 5 av 5 möjliga: Ruskigt bra!

Fotona kan också avnjutas på hemsidan
www.andersrising.se

Ditt bidrag behövs till
Svensk-Kubanska Föreningens
STÖDFOND
pg 40 54 11 - 0

Tidskriften
Kuba

Nummer 3/2004
Årgång 34

TIDSKRIFTEN KUBA ges ut för att sprida information om det kubanska folkets kultur och samhällsliv. Tidningen utkommer med 4 nummer per år och ingår i medlemskapet i Svensk-Kubanska Föreningen. PRENUMERATION kostar 100kr/år. Sätt in pengarna på pg 40 54 11 - 0.

SVENSK-KUBANSKA FÖRENINGEN är en partipolitiskt obunden förening med målsättningen att stödja den socialistiska revolutionen på Kuba och det kubanska folkets kamp mot imperialismen samt att främja kontakter och samarbete mellan de svenska och kubanska folken. MEDLEMSAVGIFT i Svensk-Kubanska Föreningen är 250 kr/år och sätts in på postgiro 40 54 11 - 0.

REDAKTION: Sture Arrhed, Eva Björklund, Ulla Genberg. ANSVARIG UTGIVARE: Eva Björklund. ADRESS: Box 450 65, 104 30 Stockholm. BESÖK: Drottninggatan 89-91, Stockholm. TELEFON & FAX: 08-319530. TRYCK: A-GRAPHICA 2001. ISSN 1402-8638

INNEHÅLL NUMMER 3 • 2004

Fidel Castro vid miljondemonstration mot USAs aggressioner SAGT AV EN MOTSTÅNDARE TILL USAs PRESIDENT	3
1 Maj och Marx-konferens KLASSKAMP, FEMINISM OCH ANTIRASISM Anders Neergaard	4
INTERNATIONELL SOLIDARITET - ÖMSESIDIGT BEHOV Peter Widén	5
1 Maj och transportfackligt utbyte "DET BLIR STORT DET HÄR", SA KJELL Gerhard Wendt	6
FRITT INFORMATIONSFLÖDE - KAMP OM IDÉERNA Intervju med Kubas kulturminister	8
UTLANDSKUBANER PÅ HAVANNA-KONGRESS	10
59 NYA DOLLARMILJONER FÖR ATT ÅTERTA KUBA Eva Björklund	11
SVERIGE MÖTER KUBA - STOR SUCCÉ Achim Rödner	12
Gratis utbildning på Kuba HEIDI FRÅN COLOMBIA Martin Johansson, Lone Möller	14
Utbildningsprogram mot analfabetismen i Latinamerika DET KUBANSKA UTBILDNINGSSPÖKET Dick Emanuelsson	15
DEN FÖRSTA MULTINATIONELLA LÄKARGRUPPEN Sture Arrhed	16
POETEN I MIRAMAR Inka Persson	18
LIVSFARLIGT I MIAMI Debatt om "demokrati"	20
URBAN AHLIN VS EVA BJÖRKLUND Jeanette Diamant	21
Spanska Vänstern ÄNDRA EUS FIENTLIGA HÅLLNING	22

Sagt av en motståndare till USAs president

I den värld som Ni vill påtvinga oss finns varken etik, trovärdighet, rättsnormer, medmänsklighet eller de mest elementära principer för solidaritet och generositet.

Ni och de som tillsammans med Er utplundrar den här planeten talar om mänskliga rättigheter. Men det är bara lögn alltsammans. Miljarder människor hungrar utan mat, läkemedel, kläder, skor och bostäder. De lever under omänskliga villkor utan några som helst kunskaper och information för att förstå det tragiska i den situation de själva och hela världen befinner sig i. ...

Eftersom Ni har föresatt Er att sätta skräck i detta land och förstöra dess ekonomiska och sociala system och dess självständighet och om nödvändigt hela dess existens, så anser jag det vara min plikt att påminna Er om några sanningar: Ni har varken moralisk eller någon som helst annan rätt att tala om frihet, demokrati och mänskliga rättigheter så länge ni skryter med att ha makt att förintä mänskligheten och med vilken Ni försöker upprätta ett världsherravälde. Ni struntar i och bryter ner FN, begår övergrepp på andra länder, bedriver erövringskrig för att ta kontroll över världens alla marknader och tillgångar och påtvingar folk dekadenta och otidsenliga politiska och sociala system, som leder mänskligheten till avgrunden.

Det finns flera skäl till att Ni inte kan tala om demokrati: alla vet att Ni blev president genom valfusk. ...

Det är skrottretande att höra Er tala om mänskliga rättigheter på Kuba. Det här, herr Bush, är ett av de få länder i den här världsdelen där det på 45 år inte har förekommit ett enda fall av tortyr, inte en enda dödsskvadron, inte en enda utomrättslig avrättning, inte en enda president som utnyttjat sin makt för att göra sig själv till miljonär. ...

Ni har ingen moralisk rätt att tala om terrorism, för Ni omger er med en grupp mördare som genom terroraktioner har förorsakat tusentals kubaners död. ...

Kuba kämpar för livet ute i världen. Ni kämpar för döden. Medan Ni dödar otaliga människor med Era urskillningslösa, förebyggande attacker, räddar Kuba livet på hundratusentals barn, mödrar, sjuka och gamla runt om i världen. ...

LÄS MER PÅ SID 11: "59 NYA DOLLARMILJONER
FÖR ATT ÅTERTA KUBA"

Klasskamp, feminism och antirasism

Anders Neergaard

Nyss hemkommen från en 10-dagars resa till Kuba börjar jag få tid att sortera informationen, alla mina tankar och känslor från resan. Under dessa, alldeles för få, dagar hann jag med att delta i 1:a maj manifestationen, några få dagars semester och en stor internationell konferens under temat "Karl Marx verk och utmaningar inför 21 århundradet".

Första maj firandet var stort och vackert men också ödmjukt och kamratligt. Närmare en miljon hade samlats på revolutionstorget. Tal från internationalister/fackföreningsledare från Latinamerika samt ordförande från Kubas fackliga centralorganisation var koncentrerade till arbetarnas situation både på Kuba och i resten av världen (med stark betoning på Latinamerika). Därefter avslutades talen med ett närmare två timmar långt tal av Fidel Castro som rörde sig från imperialism (USA:s ockupation av Irak och attacker mot Venezuela och Kuba) till mer konkreta och Kuba-fokuserade teman och där bl.a. kampen mot spädbarnsdödighet lyftes fram (målsättningen är att minska den från 6 promille till 5 under den närmsta tiden, vilket speglar små men ökande ambitioner att ta igen för de tunga åren under 90-talet med ekonomisk kris och försämrad hälsa).

Miljöpolitik på annonstavlorna

Några dagars semester hanns också med, vi var och badade på en underbar strand utanför Havanna. Utöver det natursköna som solen (jag brände mig), stranden och det underbara havsvattnet erbjöd, kan jag inte undgå att kommentera de många skyltar som fanns på vägen mellan Havanna och stranden. Det fanns tre olika typer av revolutionsmobiliserande skyltar. Dels de som lyfte fram behovet av att fortsätta försvaret mot USA imperialismen. Dels hälsomobiliserande skyltar som kring risken med trafikolyckor och att bekämpa AIDS genom användandet av kondomer (Kuba har än så länge framgångsrikt bekämpat spridning av AIDS). Slutligen, och kanske mest förvånad, blev jag av mängden skyltar som på olika sätt anslöt till en tydlig miljöpolitik. Det fanns många skyltar som rakt upp och ned uppmanade kubanerna att inte förbruka mer än vad som är behövligt (utan socialstyrelsens idéer om att kvantifiera allt). Dessa skyltar fokuserade på bensin, elektricitet, vatten men också mer allmänna typ "tänk på miljön – förbruka inte mer en nödvändigt".

Huvudaktiviteten under mina dagar på Kuba var dock Marx-konferensen. Vi var 450 deltagare, drygt hälften kubaner, 100 från Latinamerika och resten från övriga världen

med betoning på USA, Canada och Europa, men även från länder som Sydafrika, Kina (Hongkong) mm. Bland de 450 kongressdeltagarna fanns också en betydande grupp av aktivister från sociala rörelser och politiska partier.

Inledande seminarium om kubansk ekonomi

Det var en givande kongress som inleddes med ett endagsseminarium för internationella gäster där kubanska forskare, först ekonomer och därefter statsvetare gav en bild av situationen på Kuba idag. De var både ödmjuka (med något enstaka undantag), självkritiska och med betydande åsiktsskillnader. Ett konkret exempel härpå utgjordes av diskussionen kring Kubas ekonomiska politik. I början av 90-talet tappade Kuba en tredjedel av sin bruttonationalprodukt i samband med att Sovjetunionen imploderade. För att förstå krisen kan vi jämföra med Sveriges BNP tillbakagång under samma period med ett par procent och Finlands (som också reagerade på Sovjetunionens upplösning) tillbakagång på 10 procent. För kubanerna innebar krisen att en tredjedel av alla produkter försvann. En av resultaten för att förbättra ekonomin har varit en satsning på turism och en ökad användning av dollar, med en ökande ojämlikhet som följd (från att varit världens mest jämlika land vad gäller ekonomisk fördelning). Åsiktsskillnaderna bland ekonomerna fokuserade på konsekvenserna av ökad ojämlikhet. En forskare menade att det var positivt även om det medförde negativa bieffekter (det låter som den samlade svenska ekonomkåren). De övriga ekonomerna var dock inte positiva. En äldre ekonom uttryckte sig ungefär så här "jag vet inte om ni förstår vilken situation vi befann oss i, för första gången sedan revolutionen pekade hälsoindikatorerna åt fel håll – vi hade spädbarn som föddes undernärda – vi var tvungna till dessa åtgärder. Vi valde åtgärder som vi menar kan och skall återställas. Jag skulle inte rekommendera någon dessa åtgärder nu". Hälssituationen från slutet av 80-talet är fortfarande inte helt återställd och även om ojämlikheten minskat något så är det en bit kvar till 80-talet.

150 uppsatser diskuterades

I korta plenarföredrag med debatter och arbetsgruppsdiskussioner diskuterades 150 uppsatser. Två centrala teman utkristalliserades. Det första var analyser av imperialism och internationell solidaritet där frågan ställdes om USA imperialismen var huvudfokus, men där EU:s roll kom att debatteras speciellt. Vår EU-kritiska hållning fick ett betydande analytiskt stöd av flera forskare, huvudsakligen från Kanada och USA men även från Kuba som betonade att EU:s utrikes- och handelspolitik knappast kan ses som ett alternativ till USA-imperialismen utan huvudsakligen som en underordnad lillebror som relativt lydigt låter sig infogas som ett bihang. Flera betonade att den skillnad som kan ses (t.ex. i vissa EU-länders hållning till USA:s krig mot Irak) inte skall överskattas. Efter kriget har dessa länder relativt snabbt de facto accepterat USA:s ockupation och USA:s världsledande roll.

Bred marxistisk teoribildning

Det andra centrala temat rörde relationen mellan klasskamp
Forts. sid 6

1 MAJ OCH MARX-
KONFERENS

Inter- nationell solidaritet

— Ömsesidigt behov

Peter Widén

"Hos Bolivar möts vi alla". Foto Gerhard Wendt

Mellan den fjärde och åttonde maj i år genomfördes i Havanna för andra gången konferensen "Karl Marx' verk och det tjugoförsta seklets utmaningar". Konferensen som arrangeras av filosofiska fakulteten på Havannas universitet samlade hundratals deltagare varav en handfull svenskar. Latinamerikanerna var flest men där fanns också kanadensare, USA-medborgare, japaner, kineser, sydafrikaner, palestinier liksom folk från olika europeiska länder.

Diskussionsunderlag lades fram för diskussion i workshops, kommissioner och i plenarmöten när alla var samlade. Ämnena varierade från mer akademiska till brännande politiska. Allt från "Marx och begreppet verklig mänsklig utveckling" till "Den kinesiska kulturrevolutionen" och "Globaliseringen och invasionen i Irak". Från ideologins roll i den socialistiska övergången på Kuba till "De nya sociala rörelserna i Sydafrika".

Diskussionerna var öppna och givande. Som enskild deltagare kunde man tyvärr inte höra allt man ville, utan måste välja mellan arbetsgrupperna och kommissionerna.

Solidaritet med Venezuela

Sista dagen ägnades åt Venezuela. Närvarande var venezolanska ministrar liksom president Chavez bror som är diplomat på Kuba. Marta Harnecker talade också och hennes nya film om Venezuela visades. Venezuela var också högst närvarande under första maj firandet. Fidel poängterade solidariteten med den bolivarianska revolutionen, den venezolanske talaren möttes av jubel och de venezolanska deltagarna applåderades varmt när de defilerade med sitt lands fana.

Venezuela var också högst närvarande på det hotell där vi bodde. Förutom en handfull konferensdeltagare var samtliga gäster från Venezuela. Det handlade om människor, många barn, som var på Kuba för att få vård. Handikappade, autistiska, människor med ortopediska skador osv. Barnen

hade sina föräldrar med sig. Ett handfast uttryck för den kubanska revolutionens internationalism. Men så fungerar den stat som av EU, Sverige och FN-kommissionen för mänskliga rättigheter stämplas som en förbrytare mot de mänskliga rättigheterna.

Inga illusioner om EU

De som slutit upp i den USA-dirigerade hetskampanjen mot Kuba fick sina fiskar varma av Fidel under hans första majtal. EU avfärdades som en "maffia". Hos kubanerna finns inga illusioner om att EU skulle vara någon "positiv balans" gentemot USA. Om Sverige har man inte heller några illusioner. Däremot var det med stor bitterhet som Mexikos och Perus röster mot Kuba i FN-kommissionen kommenterades av Fidel. Resultatet blev ju också att Peru och Mexiko dagen efter kallade hem sina ambassadörer från Kuba. Det här året var det ju Honduras som mot en avskrivning på sina skulder tog på sig uppgiften att resa förslaget på fördömande av Kuba i FN-kommissionen. Honduras som fick villkorslös omedelbar hjälp av Kuba efter orkanen Mitch och som mottagit stora kontingenter kubanska läkare och lärare som hjälparbetare.

Internationell solidaritet mot USAs krigföring

Colin Powell lade någon dag senare fram sin rapport som bl.a. innebar en skärpning av USA-blockaden. Möjlighet för USA-kubaner att högst en gång var tredje år besöka Kuba och begränsning av mängden dollar som kan skickas till Kuba. Och 59 miljoner dollar i en fond för att avlöna "oliktänkande" på Kuba. Kubansk TV gav naturligtvis stort rum till dessa händelser och det gjorde även CNN på spanska. Frapperande var den förhållandevis justa rapporteringen i CNN. Speciellt om man jämför med svensk TV där man knappt kan visa en kubansk palm utan att klämma in epitetet "diktatur".

Forts. sid 6

”Det blir stort det här” sa Kjell

Gerhard Wendt

Vår resa började som en tanke i mitt huvud när Agneta, Kjell och jag på Transportarbetareförbundet i Malmö förberedde ett gemensamt 1-maj-uttalande med SSU och Ung Vänster. Efter våra EMU-demonstrationer så kändes 1 maj ganska avslaget. Då kom idén, 1 maj-Cuba-Fidel-massor av människor. Jag började kolla priser för resan och när priset var lagom blev det ett YES ifrån alla. Sen var det dags för oss att söka kontakter. Vi hade bestämt oss för att delta på 1 maj.

Kjell fick i uppdrag att få fram rätt kontakter. Så småningom, via en kontakt i Svensk-Kubanska föreningen, fick vi kontakt med Wilma Garcia Gomez, internationellt ansvarig i Havanna för CTC, Fackliga Centralorganisationen.

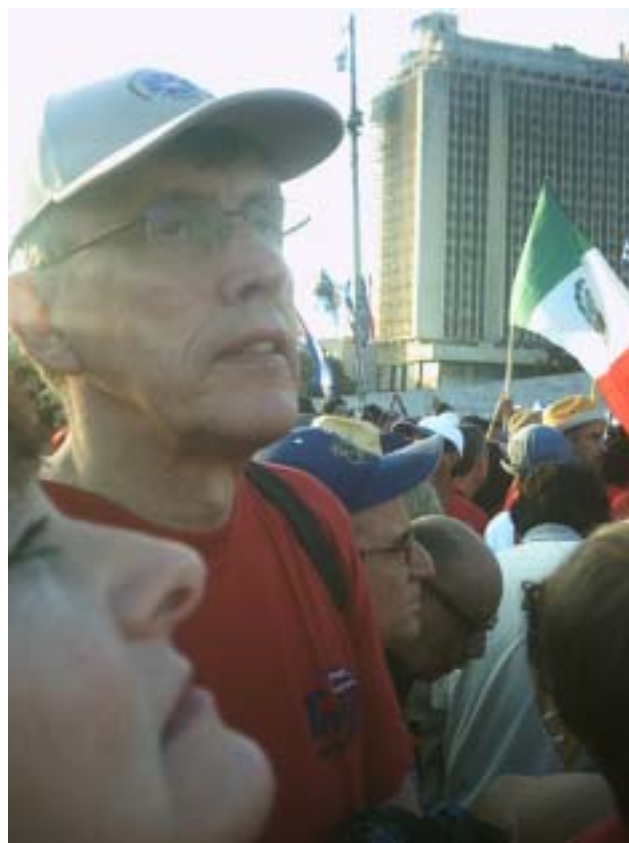
Vad vill ni göra mer på Cuba undrade Wilma? Vi ville besöka sjukhus, sockerrörsplantage, cigarrfabrik och något transportföretag. Wilma ville mycket mer men vi ville ha lite fritid också. I det här skedet hade vi bestämt att Agnetas man, Ulf och min fru, Christel skulle följa med. Vi betalade ju resan själva så lite semester skulle det väl ändå bli.

Vi kallade oss för ”Havanna 5”

Via Schiphol Amsterdam bar det då antligen iväg. Direkt när vi kom av planet stod Wilma och väntade på oss tillsammans med Miriam Pérez Megret ifrån Sindicato Nacional de Trabajadores del Transporte, Kubanska Transportarbetareförbundet. Vi gick direkt till VIP-loungen där fick vi en genomgång av programmet och fick olika inbjudningar.

”Det blir stort det här” sa Kjell.

I luftkonditionerad bil kördes vi till hotell Deauville direkt vid Malecón i Havanna. Bil, chaufför och tolk hade vi tillgång till hela veckan. Tidigt i gryningen den 1 maj blev vi

Ulf och Agneta på Revolutionstorget, 1 maj

hämtade på hotellet. Vi fick en stark kopp Cubanskt kaffe direkt i bilen. Och så fick vi våra fina röda t-tröjor. ”1 Mayo Unidad y Victoria”, stod det på dom.

1 Maj Enhet och Seger

Tusen utländska delegater ifrån 55 länder skulle stå längst fram på Plaza de la Revolution mitt emot talartribunen där Fidel ska hålla sitt tal. Vi tog oss fram bland folkmassorna, sittande och stående, de flesta med röda tröjor. Tusenden och åter tusenden blev vi över 1 miljon människor.

Solen började gå upp och värmen kom. Efter en lång rad

Forts. från sid 4

och andra förtrycksstrukturer såsom patriarkat och rasism och relationen mellan klasskamp och sociala rörelser. Här fördes en spännande diskussion med betydande skillnader i såväl analyser som åsikter. Å ena sidan var konfliktlinjen fokuserad på betydelsen av feministiska och antirasistiska analyser i en förståelse av klass och klasskamp. Å andra sidan var konfliktlinjen mellan de som betonade klasskampens centralitet och de som såg sociala rörelser som ett alternativ. Jag slogs av hur debatterna, de vetenskapliga såväl som de politiska, spände över en bred marxistisk teoribildning med inslag av såväl feministiska som antirasistiska teorier som på många sätt stimulerade nya tankar och frågor, speciellt när de kopplades till olika länders konkreta verkligheter. Bredden och diskussionen kring dessa frågor sammanföll samtidigt med en mycket stark konsensus kring behovet att revitalisera klassiska marxistiska begrepp som klass och imperialism.

Det var en spännande och givande konferens både ur ett vetenskapligt analytiskt och ur ett politisk strategiskt perspektiv. Konferensens undertitel var träffande nog Marx elfte Feuerbachs tes ”Filosoferna har endast tolkat världen på olika sätt; vad det gäller är att förändra den.” Konferensen kommer att hållas återigen under maj 2006 – den rekommenderas.

Forts. från sid 5

Andra maj deltog vi i ett solidaritetsmöte som den kubanska fackföreningsrörelsen CTC organiserade. En stor del av mötet ägnades de fem kubaner som nu sitter fängslade i USA dömda till absurda mångåriga fängelsestraff för att ha infiltrerat de exilkubanska terrorgrupperna i Florida. Hustrun till en av de fängslade talade. Talade gjorde även utrikesminister Felipe Pérez Roque. Han gick bl.a. igenom den svåra tid som Kuba gått igenom då man ovanpå blocka-

Forts. sid 7

olika talare så kom då äntligen Fidel. Med darrande röst började han sitt tal. Och i efterhand har vi förstått provocerande tal, eftersom ambassadörerna ifrån Mexico och Peru drogs hem dagen efter. Fidel talade i en och halv timme. Vi "Havanna 5" stod i den stekande solen i över fyra timmar. Sen sjöng vi Internationalen. På hur många språk man sjöng vet jag inte men mäktigt var det. "Det är stort det här" sa Kjell.

Transportarbetarförbundet och sjukhusbesök

När vi besökte Cubanska Transportarbetareförbundet så fick vi en ganska bra inblick i hur samhället fungerar, eller rättare sagt inte fungerar, till stor del på grund av den ännu pågående, orättvisa och omänskliga USA-blockaden.

På en konferens som vi var inbjudna till bekräftades det vi redan nu visste om handelsblockaden av Cubas utrikesminister Felipe Pérez Roque som också talade också om fem Cubanska "hjältar" som blivit orättvist dömda och fängslade av USA för terroristverksamhet.

Under vårt sjukhusbesök fick vi verkligen bevis på hur handelsblockaden slår. Det går inte att få fram mediciner eller teknisk utrustning för operationer eller vård. Länder som försöker att hjälpa Cuba blir oftast straffade på något vis

Våra Cubanska kamrater fick vårt förbundsstandar och vi fick en fin tavla av "CHE".

Forts. från sid 6

den förlorade det ekonomiska samarbetet med Sovjetblocket. BNP sjönk mellan 1989 och 1994 med 40%. Överhuvudtaget var kubanerna mycket öppna med att beskriva det fruktansvärda läget under 90-talets början.

Irländska och engelska fackordföranden

Talade gjorde också representanter från olika rörelser i olika länder. Speciellt noterade vi hur en irländsk fackförbunds-ordförande liksom ordförande för engelska motsvarigheten till LO (TUC) uttryckte ett helhjärtat stöd till Kubas strävanden och kamp mot den imperialistiska blockaden. Det är när man hör sånt som man verkligen får ett kvitto på hur tandlös och anpasslig den svenska arbetarrörelsen blivit under dess nuvarande ledning. Tanken att Wanja Lundby-Wedén skulle ha gjort sin brittiske kollega sällskap faller på sin egen orimlighet.

Det som gjorde allra störst intryck var nog trots allt det

av USA. Christel jobbar som transplantationssköterska inom cancer vården och vi gjorde själva ytterligare ett sjukhusbesök på Instituto de Hematologia e Imunologia där det finns barncancerpatienter. Där bekräftade professorn Porfirio Hernández återigen att det pga USAs blockad var mycket svårt och dyrt att utföra transplantationer på barnen.

Vi besökte ett bussbolag och såg de speciella bussar som kallas "camellos", en jättevagn som dras av en lastbil. I vagnen stoppar man in så mycket folk som möjligt och när det är riktigt trångt så kan man råka ut både för det ena och det andra. Med tanke på det andra så undvek vi att åka.

Det blev många besök och våra semesterplaner sprack, men va' då, vem får väl uppleva det som vi varit med om? Vi upplevde en mycket stor gästvänlighet ifrån de flesta vi mötte. OK det fanns en baksida också. En kväll blev Agneta rånad på sitt halsband. Transports ordförande sa, vi känner till att det finns människor som har hamnat fel, en del vill inte jobba heller och vi försöker att via olika program hjälpa dessa ibland kriminella människor.

Vi hann faktiskt med att njuta av Havanna, den goda maten, mojiton, cigarrerna, den goda romen och det fina och vackra Cubanska folket. "Det blev stort det här" sa Kjell.

På Instituto de Hematologia e Imunologia träffade vi internationellt ansvariga Valkyria och Elvira Dorticós Balea, hematologispecialist, här tillsammans med Christel

faktum att Kuba lyckats ta siggenom de svåra åren utan att ge avkall på utbildning och sjukvård. Vård skola omsorg är inte valfläsk på Kuba utan statens centrala prioriteringar. Nu går man vidare. När vi var där startades den nya TV-kanal 2, eller "Canal Educativo". Språkkurser, matematik m.m. I småskolan har man nu infört klasser med 20 elever, högre upp har man börjat införa klasser med 15 elever.

I Sverige fortsätter hetsen

Men här hemma fortsätter hetsen mot Kuba. I Studio Ett's temasändning om Latinamerika den 4 juni nämns inte Kubas alternativa väg. En gång nämns Kuba:när programledaren konstaterar att alla länder i Latinamerika utom Kuba har demokratiskt valda ledare. Alla anständiga krafter måste nu ta upp kampen mot denna lögnkampanj. Ett sätt är att besöka Kuba och informera sig. T. ex. genom att besöka den tredje Karl Marx-konferensen 2006

Fritt informationsflöde – kamp om idéerna

Kubas kulturminister Abel Prieto, intervjuad i Argentina
av **Luis Bruschtein** (argentinsk journalist)
La Jiribilla (kubansk kulturtidskrift) No. 156, maj 2004

Konsumismen alstrar konstlade behov och får folk att känna sig misslyckade, säger Kubas kulturminister Abel Prieto. Mot inriktningen på konsumtion som livets mening lanserar Kuba en kamp om idéerna. Den nu drygt 50-årige kulturministern var till för 10 år sedan ordförande i UNEAC, Kubas Kulturarbetarförbund. Abel Prietos besökte Buenos Aires på inbjudan av Clacso (Latinamerikas Samhällsvetenskapliga Råd) för att föreläsa om "idéernas kamp" på Kuba.

Problemen i turismens kölvatten, de omfattande kontakterna mellan kubaner och släktingar i Miami och Internets intåg i landet har lett till ett öppnare och mer välinformerat Kuba än många föreställer sig. "Det vore befängt att tro att vi skulle kunna stoppa denna störtflod av information", säger Abel Prieto. "Vår enda chans är att erbjuda en bättre mening med livet."

- Vi driver en rad projekt som vi kallar idéernas kamp, för de hör ihop med vår satsning på utbildning och kultur i TV. Vi har startat en rad nya TV-program och en ny utbildningskanal som heter "Universitet åt alla" som fått starkt genomslag. Allt detta är också svar på den sk "kulturella globaliseringen". Vårt mål är att rusta människorna inför konfrontationen med konsumtionssamhällets och all manipulativ information, var den än kommer ifrån. Till det behöver alla en gedigen och grundmurad bildning. För att höja folks bildningsnivå har vi också startat 15 nya skolor för konst- och litteraturinstruktörer. Och nya skolor för socialarbetare för att samtidigt också ta oss an den sociala utslagningen.

Kamp mot arbetslösheten

- Kampen mot arbetslösheten ingår också. Vi har infört avlönade ungdomsplatser så att tusentals arbetslösa ungdomar nu studerar och får betalt för det. Vi har pressat ner arbetslösheten till nära noll, vilket givetvis har medfört en stor utgiftspost i statsbudgeten. Vi har infört datakunskap i samtliga skolor och alla, från lågstadiet och uppåt, har datorer och video. Det främsta syftet med satsningarna på kultur, konst och litteratur är att värna om vår konstnärliga och litterära identitet, försvara Kubas kulturtradition och konstnärers och författares uttrycksformer, men samtidigt vara noga med att inte hemfalla åt chauvinism. Vi vill värna det kubanska och samtidigt folks rätt till all världens kultur.

Kubas fyra TV-kanaler är statliga och reklamfria. De två nya utbildnings- och kulturkanalerna sänder hela tiden fil-

mer och nya serier med kultur från hela världen. Tanken är att en bildad kuban ska behärska sin egen kultur och tradition, men samtidigt ha kontakt med omvärlden. En av globaliseringens farligaste avigsidor är att världens kulturskatt håller på att utarmas.

Globaliseringen av information och kultur

- Globaliseringen tränger in överallt. En annan huvudtanke är att den här processen inte kan försiggå i ett provrör. Dagens och framtidens kubaner kan inte danas i en isolerad och smittfri miljö. Vi tar ju emot nära två och en halv miljon turister om året. En vacker dag hoppas vi kunna få bort blockaden, den mur som idag hindrar andra amerikaner från att resa till Kuba. Vi får nu besök av tiotusentals kubaner bosatta i Miami och övriga utlandet. Kuba är ett öppet samhälle, men detta öppna samhälle måste erbjuda sina medborgare en beredskap och höja deras bildningsnivå, så att de inte låter sig manipuleras av denna kulturella invasion.

Fidel Castro har sagt att ekonomiska förändringar kan gå förhållandevis fort men att kulturella förändringar kan ta generationer.

- Det stämmer. Efter alla dessa år diskuterar vi till exempel de rasfördomar som fortfarande finns. Visserligen har revolutionen fullständigt undanröjt de institutionella betingelserna för rasismen, men trots det lever rasfördomar kvar. Alla de här projekten går också ut på att få med unga afrokubaner från familjer som lever i samhällets utkanter.

Består kapitalistiska värderingar även i ett socialistiskt samhälle?

- Det kan hända. Konsumismen är till exempel kärnan i det manipulationsmaskineri som dominerar i världen, detta att

lycka förknippas med ens förmåga att konsumera. Att lycka är att köpa bil. Vi menar att kulturen, livskvaliténs kulturella dimension, kan vara ett motgift till konsumismen.

Bör folk hellre berika sig andligt än materiellt?

- Folk måste ha anständiga livsvillkor. Vi dras fortfarande med problem med livsmedel, bostäder och annat som kostar en massa pengar. Men samtidigt måste vi uppmuntra människor att ägna sig åt kultur och förmedla en insikt om att livskvalité också inbegriper andlighet och kultur. Annars skapar manipulationen från konsumtionssamhället konstlade behov och en ständig känsla av misslyckande.

- Miami är självklart något som hägrar. Men idéernas kamp kan t ex förhindra att ungdomar utvandrar utan att ha klart för sig till vad. Många har släktingar i USA, framför allt i Miami, och tror att deras livskvalité är bättre. En del har en mycket förenklad föreställning när de ger sig av.

Vi tycker att folk skall få resa vart de vill

- Vi vill inte sätta stopp för utvandringen utan främja laglig utvandring. För en tid sedan avbröt USA de årliga samtalen om laglig utvandring. Vi har krävt minst 20,000 inresetillstånd om året, men USA har ett starkt demagogiskt intresse av att uppmuntra illegal invandring. De struntar i avtalet och ger nu bara visum till akademiker. De använder de så kallade båtflyktingarna som slagträ i en omfattande massmedia-kampanj, när det i själva verket är USA som driver fram den illegala utvandringen. Vi tycker att folk skall få resa, bo och utvandra vart de vill, och här har vi tagit tydlig ställning. Dock måste de ske under lagliga och säkra former, och ingen ska behöva sätta livet på spel.

- En enorm massa kubaner rör sig runt i världen, folk reser överallt, och många åker till Miami och kommer tillbaka. Det är inte Kuba som begränsar resandet. Ett mycket litet antal kubaner får inte resa ut av säkerhetsskäl, om de tillhört försvaret eller polisen, men det är försumbart. Andra får inte resa ut eftersom de står under åtal eller så. Men massor kubaner reser. Exempelvis reser över 13.000 kulturarbetare om året utomlands med kulturministeriets stöd.

- Vår tanke är att de som utvandrar skall göra det med öppna ögon, inte för att de blivit förda bakom ljuset. En grupp katalaner har gjort en spännande och mycket avslöjande film. Den heter Båtflyktingar och följer en handfull kubaner under 6-7 år i USA. Idéernas kamp hänger ihop med detta, hur världsupinionen manipuleras av USAs info-industri och dess strävan efter total dominans med hjälp av en jättelik mediaapparat som skall göra människor till idioter.

De trodde att socialismens var passé

- Visst är det svårt att tävla med ekonomijättarnas konsumtionsmaskineri, men kampen är igång. Överallt på universitetet och bland ungdomarna pågår diskussioner. Folk är mycket bättre rustade idag än för 15 år sedan. När Berlinmuren föll, ansåg en grupp intellektuella på Kuba att det var både omöjligt och meningslöst att hålla fast vid den socialistiska tanken. De sa att den var orealiserbar. Idag har många sett vad som har skett i Sovjetunionen och de gamla socialistländerna, vilket socialt pris de fått betala, hur den tidigare

höga livslängden i dessa länder har gått ner till tredje-världennivåer. Folk har sett vad som hänt i Latinamerika. De har noga observerat vad den nyliberala modellen lett till.

År 1992 reste jag tillsammans med Fidel till det Ibero-amerikanska toppmötet i Spanien. Då sjöng de segersånger, alla murar hade fallit, socialismen framstod som passé, och vi representerade dinosaurierna, nu skulle marknaden lösa alla problem, staten skulle inte blanda sig i någonting, privatiseringarna skulle leda till en häpnadsväckande tillväxt. Vi trodde knappt våra öron.

Slummen visar kapitalismens rätta ansikte

Där satt Argentinas Carlos Menem och Mexikos Carlos Salinas de Gortari. Ingen satsade ett öre på att den kubanska revolutionen skulle överleva, och de framförde kondoleanser i förtid. Fidel talade om den sociala katastrof detta skulle leda till i form av växande klyftor mellan fattiga och rika. Vad hände tio år senare i Argentina, i Venezuela och i hela Latinamerika? Mycket rika länder, men folken lever i yttersta nöd och svält.

På Kuba har folk följt allt detta, de vet vad det är fråga om. I Venezuela finns 10.000 kubanska läkare, och flera tusen arbetar på Haiti, i Honduras och i Afrika. Dessa läkare återvänder efter att ha sett kapitalismen, men inte i Hollywoodtappning. De har sett kapitalismen i slummen, i bergen runt Caracas, kapitalismen i sin omänskligaste gestalt på Haiti, kapitalismen i den underutvecklade världen. De vet att detta inte är billig propaganda utan verklighet. Läkarnas vittnesmål har berikat debatten på Kuba.

I massmedia sägs Kuba hindra Internet .

- Det stämmer inte. Tvärtom finns det dataklubbar för ungdomar i samtliga kommuner i landet. Men det kostar pengar. Vi har redan Internet i alla kommunala kultur-nämnder och många kommuner har egen hemsida. Internet finns på alla Kulturarbetarförbundets avdelningar runt om i landet. Vi använder Internet i stor omfattning, men socialt, som samhällsservice, för akademiker och även läkare. Vi bygger hela tiden ut bruket av Internet.

100 TV-kanaler men ingen information

- Kubansk press kanske inte är den bästa tänkbara, och där har vi en rad problem att lösa. Men kubanerna är ytterligt välinformerade om man jämför med andra länder där folk har hundra TV-kanaler men nyhetsförmedlingen är satt på undantag. Vi har ingen förbudsfilosofi, för stryper man informationsflödet, så blir det ingen idéernas kamp. Med all ny teknik som finns och globaliseringen vore det dessutom absurt att tro att förbud kan vara ett alternativ.

Vi gör utgåvor av utvandrade författare. Vi har haft tusentals kontakter med Reynaldo Arenas arvtagare för att kunna publicera "De kritvita skunkarnas palats", som vi tycker är en alldeles förträfflig roman, men vi har inte lyckats. Vår lösning blev att köpa in den och lägga ut på biblioteken. Bland Guillermo Cabrera Infantes verk ville vi ge ut "Tres tristes tigres" och "La Habana para un Infante difunto", som enligt min mening är hans bästa böcker.

Översättning Eva Sjöblom

Utlandskubaner på Havanna-kongress

Eva Björklund

För tredje gången inbjöd Kuba utlandskubanerna till samling på hemmaön 20-23 maj. Första gången 1994 kom ett par hundra och nu drygt 500 från 49 länder. En del av dem utvandrade före 1959, andra tillhör dem som med CIAs hjälp försökte invadera Grisbukten 1961. Många har utvandrat av ekonomiska skäl under 90-talet. Så det var en blandad skara som vid kongressens avslutning köade för att få hälsa på den man som i euroamerikanska media utmålas som djävulen själv, Kubas president Fidel Castro.

Knappt hälften kom från USA, trots att de därmed riskerar att inte få återbesöka Kuba på tre år, enligt Bush-regimen nya upptrappade aggressioner mot Kuba och USA-kubanerna. Omkring 1,5 miljoner som fötts på Kuba bor i utlandet, de flesta i USA.

Söndagens session tillägnades Kuba-födde Carlos Muñoz Varela som 26 år gammal mördades i Puerto Rico av exilkubanska extremhögern, för att han startat reseverksamhet till Kuba efter att USA 1978 började tillåta USA-kubaner att resa hem.

Kongressen handlade mycket om hur kontakten mellan Kuba och utlandskubanerna skulle kunna förbättras, och där deltog utrikesministern, nationalförsamlingens talman och

Ricardo Cesa Chang har bott i Miami i tio år och arbetar på byggen. Han gav sig iväg mest för att han ville se världen. Och det har hjälpt honom att uppskatta det kubanska samhället. Där bor hans barn, på väg till universitetsstudier, dottern går redan på socialarbetarskolan i Cojimar, sonen ska avsluta lumpen och börja på Tekniska Högskolan.

Ismael Lora bor i USA sedan 24 år och har arbetat som kock tills nyligen då han fick sparken. ”Jag mår illa av att inte oftare kunna resa hem till min mamma som snart fyller 90. Hon vill absolut inte flytta till USA. 114 år har jag deltagit i Präster för Freds Vän-skapskaravan till Kuba, och ska med i år också, om Gud vill. Jag gör vad som helst för att förbättra förbindelserna mellan Kuba och USA. Jag tar inte politisk ställning, men vänskapen mellan folken måste få utvecklas utan att man ska behöva riskera livet.”

Intervjuerna är tagna ur Granma 04 05 22

José Irima har bott i USA i över 50 år. Det är första gången han återbesöker Kuba, och han gör det för nu är det viktigare än någonsin. Han sa att Bush inte längre vågar sig till Miami med planerna på att hindra Miami-kubaner från att besöka Kuba. Och inte skulle han våga invadera, för då skulle Miami-kubanerna göra uppror.

andra kubanska ledare. Regeringen har beslutat att inrätta ett särskilt utvandrarkontor på utrikesdepartementet, att erbjuda barn till utlandskubaner möjligheter att studera gratis på Kuba, att starta sommarkurser i spanska och kubansk historia och kultur för andra- och tredje generationens utlandskubaner, en egen hemsida för utlandskubanerna mm.

Vid den första kongressen var det nästan omöjligt för kubaner att få inresevisum till USA, trots avtal från början av 80-talet om att USA skulle bevilja ett visst antal årligen. Det ledde till den skåtbåtflyktningskrisen 1993 som i sin tur ledde till nya avtal om att USA skulle bevilja minst 20.000 inresevisum per år för att besöka släkten, eller för att utvandra för gott. Fram till för några år sedan har USA också i stort sett beviljat detta antal, men de senaste åren har det återigen blivit allt svårare för kubaner att resa till USA legalt. Under år 2000 kunde 38.000 kubaner få besöka släkt i USA. År 2003 fick dock bara 7.000 inresevisum, som ett led i USAs kampanj att pressa fram en ny utvandringsväg över sundet, som kan användas för att utmåla Kuba som en förtryckarstat.

Alla svårigheter till trots har dock antalet utlandskubaner som besökt Kuba ökat från ca 37.000 år 1994 till 168.000 förra året, varav 115.000 USA-kubaner. Samtidigt som USA har gjort det allt svårare för sina medborgare, även av kubanskt ursprung, att besöka Kuba, har Kuba på olika sätt underlättat detta, så att de inte behöver särskilda tillstånd eller visum mm, och så att de kan flytta hem för gott utan svårigheter.

Som ett uttryck för det kubanska samhällets intresse att främja kontakten och utbytet med utlandskubanerna har ansträngningar också gjorts för att ge utlandsbaserade kulturarbetare plats i det kubanska kulturlivet. Allt fler utlandsbaserade författare, 163 närmare bestämt, har under de senaste åren publicerats på Kuba. Några har inte givit tillstånd, som Reynaldo Arenas dödsbo och Guillermo Cabrera Infante (se intervju med Kubas kulturminister) och då har deras böcker i stället köpts in från utländska förlag. Många deltar också med krönikor och artiklar i kubanska tidningar och tidskrifter. Och många har presenterat sina böcker på Havannas Internationella Bokmessa.

Deltagarna på årets kongress representerade olika politiska, religiösa och andra riktningar, men alla vara eniga om att det främsta hindret för att utveckla kontakterna mellan alla utlandskubaner och Kuba, oavsett politisk inställning, är USAs blockad, och särskilt de skärpningar som Bush-regimens annonserade den 6 maj (se nästa sida).

59 nya dollarmiljoner för att återta Kuba

Eva Björklund

Den 6 maj presenterade USAs president Bush den senaste upptrappningen av de aggressioner mot Kuba som pågått i 45 år. Då offentliggjordes en rapport från den "Kommission för stöd till ett fritt Kuba" som tillsattes i oktober med Colin Powell som ordförande.

HOT, HETS OCH UTSVÄLTNING SKA BEREDA MARKEN FÖR MILITÄRT ANGREPP GENOM ATT

- Öka anslaget från 7 till 36 nya dollarmiljoner för att finansiera USA-vänliga grupper på Kuba,
- 18 miljoner dollar extra (förutom ca 25 normalt) för propagandasändningar mot Kuba, nu från ett specialutrustat militärflygplan EC-130
- 5 miljoner extra för en omfattande organisations- och propagandakampanj i Europa och Latinamerika till stöd för USAs aggressionspolitik
- Öka pressen på utländska företag för att stoppa handel och investeringar på Kuba
- Öka pressen på andra regeringar att mer aktivt delta i kamper för systemskifte på Kuba och bromsa turismen
- Förbjuda USA-kubaner att resa hem mer än vart tredje år,

USA FÖRSÖKER STOPPA VÄXANDE TURISM

Sista maj anlände den miljonte turisten för året till Kuba. Det är två månader tidigare än 2002, och en månad tidigare än 2003. Detta kungjordes samtidigt som USA-regimen riktar in sig på att stoppa turismen till Kuba för att knäcka landet ekonomiskt.

Trots att det är förbjudet för USA-medborgare utan kubanskt ursprung att resa till Kuba ("handla med fienden") växer intresset för Kuba som turistmål och den kubanska turistindustrin blomstrar. Så nu ska USA-regimen lansera en internationell kampanj för att misskreditera Kuba som turistmål. Detta framgår tydligt av "Kommissionen för stöd till ett fritt Kuba" som menar att det nödvändigt att göra något åt den fördelaktiga bilden av Kuba som turistmål. Kommissionen uttrycker sitt bekymmer över att Kuba framstår "som ett enastående turistmål, ett centrum för bioteknologisk innovation och ett socialistiskt samhälle med goda resultat, som har lyckats förbättra sitt folks levnadsstandard och utgör ett föredöme för resten av världen inom utbildning, läkarvård och goda rasrelationer". Mot detta ska Bush-regimen satsa ytterligare 59 miljoner dollar.

Och USA-kubaner, som haft tillstånd att besöka Kuba årligen får nu vänta i tre år mellan besöken. 120.000 om året hittills ska på det sättet tvingas ner till högst en tredjedel. De ca 70.000 US-amerikaner utan kubanskt ursprung som årligen rest till Kuba med särskilda tillstånd för vetenskapligt, kulturellt eller mellanfolkligt utbyte ska stoppas helt. (se Kuba 2.04, "USAs kamp mot turismen")

- Inskränka möjligheterna att skicka pengar till familj och släkt på Kuba.
- Sluta ge inresevisum till kubaner, såväl för familjebesök som för vetenskapligt, kulturellt och mellanfolkligt utbyte
- Stoppa möjligheterna för USA-medborgare att få tillstånd att besöka Kuba för att delta i vetenskapliga, kulturella eller andra internationella konferenser på Kuba
- Trappa upp hetskampanjen med påståenden om att Kuba tillverkar biologiska vapen, och härbärgerar terrorister, och utpeka Kuba som ett legitimt mål för förebyggande anfall enligt USAs nya säkerhetsdoktrin

SVENSKA MASSMEDIA OCH POLITIKER HAR

ANSLUTIT SIG TILL HETSEN GENOM ATT

- Förtiga och samtycka till USAs pågående och upptrappade krigföring och flagranti brott mot folkrätten
- I stället försöka få svenska allmänheten att tro att "Kuba blåser till strid mot USA" (God morgon världen) och "Bryter kontakterna med Sverige" (DN) etc, vilket direkt påverkar turismen, eftersom många människor faktiskt tror att Kuba har brutit med Sverige
- Och samtidigt mot bättre vetande utmåla Kuba som enastående förbrytare mot mänskliga rättigheter

HELA FOLKETS MOTSTÅND

Kubanska regeringen har konstaterat att åtgärds paketet och dess syfte är ett flagrant brott mot internationell lag, och att detta måste fördömas i internationella fora. Eftersom USAs åtgärder kommer att skärpa blockaden och försvåra den ekonomiska utvecklingen på Kuba behöver effekterna motverkas på olika sätt och förberedelserna för ett hela folkets motstånd mot en militär invasion kommer att intensifieras.

PRESS PÅ UTLÄNDSKA BANKER

USA-regimen har börjat pressa utländska banker att inte acceptera dollar från Kuba, för att på så sätt förhindra landet att köpa t ex livsmedel och läkemedel för de dollar som turister använder som betalningsmedel på Kuba. Detta är en del av den ekonomiska makt USA kan utöva i världen genom dollarns unika position som internationellt betalningsmedel. USA kan kräva att utländska banker redogör för sina dollarinnehav, och därigenom pressa dem att inte ta emot dollar från Kuba.

CHOMSKY: "EFTER NEDERLAGET I IRAK

SIKTAR BUSH PÅ KUBA."

"Han behöver krossa någon för att bättra på sin image inför världens mest skrämda folk." Intervju i La Jornada 040508 "Angrepp på Kuba är typiskt för bravurutspelet i Texas-stil", säger Chomsky. Det gäller att hitta en regering som inte kan räkna med att EU eller andra mäktiga internationella spelare ställer upp till dess försvar, och som inte på ett effektivt sätt kan nå ut med eget försvar, och som Bush-regimen därför kan sparka i ansiktet utan att riskera något. Förbudet att resa till Kuba är logiskt, för "det är pinsamt när folk som reser till Kuba inser att hälsovården är bättre där än här".

Liksom tidigare understryker Chomsky USA-regimens omfattande och sofistikerade program för att genom mediekampanjer och tillverkning av "information" få samtycket som rättfärdigar krig mot "de onda", som i Irak, och som pågått i 45 år mot Kuba.

Sverige möter Kuba – Stor succé

Text o foto: Achim Rödner

Över 20.000 fick uppleva den kubanske trubaduren Diego Cano och informatören Gladys Ayllón under deras turné runt Sverige. De visade upp sitt Kuba, ett helt annat än det vi kan läsa om i svenska massmedia. Ett Kuba där man satsar för fullt på framtiden, med bl.a. halverade skolklasser, datorer i alla skolor och i nyrenoverade lokaler. Sjukvård till alla och dessutom gratis. Och en blomstrande kultur som Diego Cano tog med sig till Sverige. 16 orter från Luleå i norr till Malmö i söder fick besök. Fullsatt på nästan alla platser!

Sent på kvällen den 9 april stod vi och väntade på Diego Cano och Gladys Ayllón på Arlanda flygplats. En nervös väntan då visumkrångel gjorde att vi redan fått ställa in på Gotland och Växjö. Våra gäster kom fram och nu gällde det att sova bort tidsskillnaderna. Tidigt på morgonen lastades vår minibuss full med ljudanläggning och böcker till våra bokbord. Sedan var det full fart till Malmö. Kubaturnén hade startat.

Allvar, glädje, kultur

Upplägget för turnén var en blandning av allvar, glädje och kultur. Efter år av desinformationskampanjer mot Kuba i svenska massmedia var det nödvändigt att visa upp den kubanska verkligheten. Gladys Ayllón från vänskapsinstitutet

ICAP skulle informera om fakta. Trubaduren Diego Cano skulle visa upp den kubanska kulturen. Lokala kulturpersonligheter gav programmet både internationell och lokal prägel och bäddade för riktig publiksuccé runt om i Sverige.

Kulturell succé

Vi kom precis i tid till Malmö och möttes av en fullsatt sal. Programmet hade redan startat och lokala artister hade börjat värma upp publiken. Det blev en kulturell succé som sedan präglade hela turnén. Gladys fick inleda direkt och visade upp ett Kuba som få visste om. En positiv sida med sociala framgångar, i utbildningen, i miljön, inom ekonomin, i demokratifrågor och inte minst för barnen och framtiden. Diego bidrog med sin energifyllda och rytmiska musik med inslag av både rock och jazz och den ljusa sångrösten i fin samklang med den lite silvriga gitarrklangen. Cristal Andino från Lund hade en bred musikalisk repertoar och ett starkt solidaritetsbudskap mellan låtarna.

Cristal Andino (ovan) uppträdde tillsammans med Diego Cano (till vänster) i Malmö

Kubaner lär känna Sverige

Bussen körde vidare för besök i Halmstad där vi nu har startat en ny lokalgrupp. Sedan till Göteborg, Skara, Jönköping för

att ta igen sig i Norrköping några dagar. Intresset för Kuba var på topp överallt. Våra gäster fick även lära känna Kuba-aktivister runt om i landet och se en stor del av Sveriges underbara natur när den är som bäst i sol och grönska. Det blev också studiebesök hos andra solidaritetsorganisationer, som t.ex. Emmaus Björkå och Brödet och Fiskarna. Ett antal skolbesök gjordes och bl.a. besöktes en gymnasieklass i Norrköping. Halva klassen skulle åka till Kuba och den andra halvan till Kenya. – Behöver Kuba engelsklärare frågade språklärarinnan efter Gladys genomgång.

500 affischer lockade stor publik

När vi rullade in i Eskilstuna kände vi att det skulle bli något extra. Vart man än tittade så såg man affischer om Kubagan. Dessutom blev det en intervju med både lokaltidningen och regionala radion. Vi fick inte fel, det blev fullsatt.

Fullsatt i Eskilstuna med 130 personer i Stora Salen

Efter Gladys Kuba-info var det upplagt för stor trubadurkväll med sånger om solidaritet, men också om kärlek, människor och socialt engagemang med Eskilstunas Mikel Thoren, proggveteranen Jan Hammarlund och Diego Cano.

Jan Hammarlund var en av många artister som spelade gratis under turnén. Att ställa upp för Kuba är viktigt tycker Janne. Han hade bara ett villkor: – Ju mer jag får spela under turnén desto roligare blir det! Jan Hammarlund spelade också i Stockholm, Östersund och Sundsvall.

"If you are a terrorist, you are a terrorist... I can't make it any more clearly than that" George W. Bush. Det var ett av många Bush-citat som mötte oss i Eskilstuna Stadshotell i en utställning av Thomas Wahlström: "Bush on evil" heter utställningen som planeras visas även på Kuba.

Salsa och nya Kuba-föreningar

En annan av turnéns höjdpunkter kom i Västerås. En lördagskväll med salsafest och ett lokalt band av hög klass lockade dryga 110 personer. Gladys inledde som vanligt. Jonas Fillings orkester spelade sedan en blandning av jazz, rock och reggae med influenser från både Nordafrika och Karibien. Diego höjde temperaturen inför salsafesten. Salsa, salsa till långt in på natten. Vi fortsatte till Sala där grunden lades för en ny organisation, och en studiecirkel är på gång. I Uppsala blev det en medlemsträff där Diego Cano berättade om kulturen på Kuba. Den nära kontakten med medlemmarna var den stora behållningen av det mötet.

Jonas Fillings orkester spelade i Västerås

På pulka i fjällen

Till Norrland använde vi oss av flyg och tåg. Det var kanske det finaste minnet för Diego och Gladys - ett Norrland i sin vackraste form med värmande vårsol och de präktiga fjällen i bakgrunden. Att mitt i detta kunna slänga sig ned med pulka i snön var en av gästernas största upplevelser. Från Luleå åkte de vidare till Umeå. Även Östersund och Sundsvall besöktes med publikrekord.

Jan Hammarlund turnerade med Gladys och Diego

1 maj i Stockholm

När Diego Cano steg upp på scenen på Vänsterpartiets möte i Kungsträdgården inför drygt 18.000 personer och med en jättelik Kubaflagga bland publiken skallade ropen – KUBA, KUBA, SOLIDARITET! Publikentusiasmen tände honom rejält. Trots att han bara fick spela tre låtar så gjorde han det med besked, med en enorm glöd och spelglädje. Gladys Ayllón höll sitt 1 majtal på Röd Fronts möte. Även om det inte var lika mycket folk så var det inget fel på entusiasmen och stödet för Kuba. De drygt 800 deltagarna fick höra ett laddat tal om behovet att försvara Kubas revolution. Och på Röd Fronts fest var Diego Cano en av artisterna.

Sällan har det varit så stort stöd för Kuba i demonstrationstågen. Kubabanderoller och flaggor vajade överallt. Namninsamlingslistor för de fem kubanska politiska fångarna i USA fylldes på med över 400 nya namn. Tidskriften Kuba tog slut efter nästan 200 sålda exemplar.

Stockholms Sociala Forum avslutade turnén

Några hundra deltagare kom till Stockholms Forumfest. Diego Cano var en av artisterna, Mikael Wiehe var en annan. Trots att Diego varit ute på turné i drygt en månad var han på bästa humör. En lysande spelning och sedan väntade avslutningsfesten tillsammans med aktivister och deltagare i de Nordiska Brigaderna. Turnén avslutades i tunnelbanan med spelande sambaorkester hela vägen till centralstationen.

GRATIS UTBILDNING PÅ KUBA

Heidi från Colombia

Text o foto: Martin Johansson, Lone Möller

Kuba tar varje år emot ett stort antal studenter, främst från länder i Syd. Många får sina studier betalda av Kuba för att de inte har ekonomiska möjligheter i sina hemländer och andra betalar sina studier själva, många helt enkelt för att utbildningen är bättre på Kuba.

En av dessa studenter är Heidi Moreno från Colombia. Heidi är 32 år och har läst två år av fem på sin utbildning, Samhälle & kultur, på universitetet i Cienfuegos. Hon har varit här i tre år men det första året genomgick hon en operation. Under dessa år har inte Heidi haft råd att besöka till sin familj i Colombia. Det stipendium som hon får av Kuba betalar hennes studier, material, mat och boende och lite pengar för att kunna köpa det allra nödvändigaste.

Heidis familj är politiskt aktiv och även Heidi är medlem i Colombias Kommunistparti, vilket inte är ofarligt. På magen visar Heidi upp flera stora ärr efter de machetes som paramilitären attackerade henne med när hon var 15 år.

Hennes två vänner blev våldtagna och själv fick hon ligga två veckor på sjukhus. För bara några år angreps hon igen och tillfångatogs och torterades.

Hur kommer det sig att du studerar på Kuba?

- Dels saknar jag ekonomiska möjligheter att studera i Colombia. Jag tvingades sluta efter ett år för att pengarna inte räckte till. Under studietiden bildade jag en studentorganisation som arbetade bland annat med jordreformfrågan. Som det är nu dör bönder av hunger. På grund av våldsamheterna och paramilitären har de inte möjlighet att skörda.

- Att arbeta med dessa frågor var inte populärt och en dag när jag gick från universitetet väntade paramilitären på mig. De förde bort mig och torterade mig under en vecka. Efter det var inte situationen säker för mig i Colombia. Min familj kontaktade kubanska ambassaden för att få hjälp att komma ur landet. Då erbjöd de mig att studera på Kuba.

Vad kommer du att göra efter studierna?

- Det beror på läget i Colombia, om jag kan återvända. Jag måste hela tiden vara vaksam på vad som händer där. Kanske kommer jag att arbeta på Kuba med hjälp till Colombia. Där finns stora problem med gatubarn, hemlösa och fattigdom, precis som i resten av Latinamerika. Dessutom sker mycket förföljelse och mord på politiska ledare.

- Skillnaderna mellan Colombia och Kuba är stora, det är mycket mer egoistiskt tänkande i Colombia, säger Heidi och tecknar ett dollartecken i pannan. Där är arbetslösheten hög och arbetarna saknar rättigheter. På Kuba kan du inte kasta ut någon hur som helst, men det går i Colombia.

- Här saknas ofta modern utrustning. Det finns i Colombia men inte för alla. Likheterna är väldigt få, säger Heidi. Kuba är fint med många möjligheter för folket. Utbildningen är gratis och likaså sjukvården. Jag tycker om Kuba för det solidariska tänkandet som finns här. Det finns ekonomiska problem men de beror till stor del på USAs blockad.

- Jag tycker att kubanerna gjorde en miss som förlitade sig för mycket på Sovjet. De var inte beredda på östblockets kollaps. Kuba är dock starkt som kämpar för sin självständighet och inte ger sig för USA. Det är ett litet land med stor kraft och ett exempel på revolutionens möjligheter. Och de har stöd från många andra. Dels ni och andra människor i Europa, USA och resten av världen men även vissa regeringar stödjer Kuba. Exempelvis har Venezuela, Brasilien och Argentina handelsavtal med Kuba. Colombia har inga avtal men en del universitet, företag och idrottsklubbar har utbytesverksamhet med Kuba. Dessutom finns det ju colombianska studenter här, skrattar Heidi.

FAKTA

Sedan revolutionen har 40 000 studenter från andra länder fått sin utbildning på Kuba. Idag studerar över 17.000 utländska studenter på Kuba.

De flesta utländska studenter kommer från Latinamerika och Afrika men också från andra länder. De senaste åren har det till och med kommit fattiga ungdomar från USA. Studenter som kommer från länder som inte pratar spanska läser under det första året en introduktionskurs i spanska innan de börjar på sin utbildning. Från Sverige åkte omkring 30 personer under 2003 till Kuba och studerade, de flesta för att läsa spanska.

Det kubanska utbildningsspöket

Text o Foto Dick Emanuelsson

Det kubanska utbildningsprogrammet 'Yo sí puedo', Visst kan jag, drar fram som en ångvält i Latinamerika och undanröjer med enkla, billiga och få personella resurser analfabetismen. Till och med i ett modernt industriland som Nya Zeeland har man använt det, och det rekommenderas av UNESCO. När Venezuelas president Hugo Chavez startade byggandet av "Bolivarianska skolor" för de fattigaste i början av 2000, rasade oppositionen och talade om en kubanisering av utbildningen. I dag är den mer lågmäld. Samma sak hände när programmet 'Yo sí puedo' offentliggjordes med målet att lära 1,5 miljoner venezolanska analfabeter att läsa och skriva.

Idag använder sig många länder av detta kubanska program. Ecuador är ett sådant exempel. Den ecuadorianska dagstidningen El Comercio reste ut till den fattiga landsbygden och distriktet Cotacachi där de träffade eleverna från indianbefolkningen. Här uppgår analfabetismen till 22,5 procent bland de 37 254 invånarna.

Rosa Isabel Guitarra, 30 år, är en typisk indian kvinna som aldrig fick studera för hennes föräldrar var fattiga.

– Jag har fyra barn, men bara min 8-årige son Fernando går i skolan, det finns inte pengar för fler. Min äldsta dotter Jessica som är tio år studerar nu tillsammans med mig på kvällarna. Och jag är så glad för att vi kan studera i alfabetiseringsprojektet. Vi har börjat med alfabetet och vi kan redan "A", som är den första bokstaven.

Rosa är inte den äldsta eleven, tillägger hon, precis som det finns elever som dottern som gör sina föräldrar sällskap. "Vi ser ett ljus i livet", säger de.

'Yo sí puedo' har utarbetats på Kuba av "Instituto Pedagógico Latinoamericano y Caribeño de la Cátedra de Adultos". Lärarinnan Angela dyker upp på varje lektion fem dagar i veckan. Men hon är inte fysiskt närvarande utan framträder i videofilmen.

Trestegsprojekt

Dessa videolektioner är det grundläggande redskapet i alfabetiseringskampanjen. I Cotacachi har kommunfullmäktige satsat 50.000 dollar och köpt in 50 stycken 21 tum TV-apparater, videoapparater, pennor och andra hjälpmedel för eleverna. Tjugofem alfabetiseringscentra skapades i distriktet, enligt Patricio Toro, chef för kultur- och utbildningen i kommunen.

Kuba skickade över videokassetter och andra hjälpmedel till eleverna i de 65 klasserna. Målet är att alfabetisera eleverna under tre månader och en vecka, men programmet fortsätter med två steg till. Efter två år och åtta månader har eleven avverkat lågstadiet medan den tredje etappen i projektet pågår i 4-6 år.

Videolektionen leds av en lärarinna samt en frivillig student från det lokala högstadiet som leder vart och ett av

de 25 alfabetiseringscentren. Enligt den kubanske pedagogen Enrique Téllez är 60-minuterslektionen uppdelad i 15 inledande minuter som förklarar och motiverar eleverna, 30 minuter ägnas till själva undervisningen via videofilmen och de resterande 15 minuterna används av den frivillige studenten som förklarar alla tveksamheter eller frågor.

En ung familj i Cotacachi

Nya projekt hos indianerna

Fördelarna med att alfabetisera via video är att det når ett större antal personer, det tillåter folk att lära sig hemma och det kräver inte att en lärare är närvarande. I Cotacachi har kampanjen redan nått framgång så nu ska ytterligare 1.200 analfabeter börja studera. Leonidas Iza, ordförande för den mäktiga indianorganisationen CONAIE, har undertecknat ett avtal om att starta alfabetiseringsprojekt i provinsen Cotopaxi som ska ledas av kubanska tekniker.

Från analfabet till universitetsstuderande

Men det är ändå i Venezuela som de mest ambitiösa utbildningsplanerna pågår. Den 30 april examinerade president Hugo Chavez 100.000 venezolaner till från alfabetiseringsprojektet *Misión Robinson* under en stor ceremoni i Caracas. 1.273.000 venezolaner har på ett år lämnat analfabetismen bakom sig. Återstår 180.000 som studerar för fullt och den sista gruppen på 150.000 analfabeter som ännu inte börjat.

– Jag känner mig stolt över att vara venezolan och i er tjänst bidra till en så nobel uppgift som denna, sa Chavez och lyckönskade sina 100.000 landsmän. Chavez underströk att i det gamla samhället utnyttjades pedagogiken av de styrande för att förstärka den rådande orättvisan.

– "Misión Robinson" är en pedagogik för befrielse där eleven lär sig att inte längre vara slav, offer för förtrycket".

Den första multinationella läkargruppen

Ur Granma International 28/5
Översättning och redigering Sture Arrhed

Nästa år kommer Latinamerikanska Läkarhögskolan att utexaminera första kullen elever från avlägsna och fattiga samhällen i Amerikas berg och tropiska skogar, flodbänker, städer och byar. Tidigt 1999 drogs detta projekt igång i Havanna. En före detta marinskola blev den Latinamerikanska Läkarhögskolan med 1993 studenter från 18 länder från nästan hela kontinenten. De första kom från Centralamerika efter orkanen Mitch's förödelse. Nu studerar ca 8.500 unga människor på en femårig utbildning. Efter de första två åren sprids de ut på 21 medicinska fakulteter över hela Kuba.

Några av dem berättade för Granma International om erfarenheterna som ändrat deras liv. I augusti 2005 kommer de att återvända hem som läkare. Bland de ca 1.400 första som går ut finns en från USA.

Det bästa som kunde hänt oss

18 år gammal var Ledesma Liset Arita en av de första studenterna. Hon lämnade en liten by i Santa Barbara i Honduras. Hon hade aldrig varit hemifrån men kom fast besluten att ta examen. "Kuba är berömt för utbildningens höga kvalitet, jag kunde inte låta hemlängtan hindra mig."

Precis som de andra studenterna från Honduras som är inne på sitt femte år, är hon sedan tredje året placerad vid fakulteten på Calixto Garcia-sjukhuset i Vedado. Här har de föreläsningar, går ronder med läkare och arbetar på akuten.

"Undervisningsmetoderna är mycket bra med många utvärderingar, seminarier, prov och workshops. En annan sak som imponerat på mig och som jag känt under hela utbildningen, är den uppmärksamhet vi får från lärarna, den längtan de har att undervisa."

"Vi har lärt oss att leva tillsammans med människor från andra kulturer, att förstå dem, att vara mer oberoende och ansvarsfulla," säger Ledesma Liset.

Tomás Bardales summerar sina fem år som "en underbar tid. "De har hjälpt oss växa som människor. Det bästa som kunde hänt oss var att få komma hit, till ett av de mest ansedda länderna i Amerika och världen inom medicinen."

De första och största grupperna är från Honduras, Guatemala och Nicaragua och är placerade i olika fakulteter på sjukhus i Havanna. Resten finns över hela Kuba. Omkring 200 från Guatemala har nått femte året, så också 24-åriga Guillermo Barrios. Att lämna Kuba kommer åter att pröva hans själsstyrka. "Jag kommer att sakna inte bara en familj utan många som hjälpt mig under dessa år, också vännerna jag fått, samhället, människorna, deras vänlighet och gästfri-

het." Både han och Tomás känner oändlig tacksamhet. "De har gett oss vad inget annat land har gjort, någonstans att bo, mat att äta, böcker, utbildning, allt."

I Cienfuegos tänker chilenskan Magdalena Brito på samma sätt. Hon har fått praktik hos specialister på stadens två sjukhus. Även om Magdalena känner sig en aning sorgen när hon pratar om sin avfärd nästa år, kommer hennes övertygelse att inge henne hopp när hon återvänder till sin by i södra Chile. Hon kommer att vara en av få läkare som ställer upp för sitt folk.

De som börjar

Nelson Aícaire är från Uruguay. Han studerade medicin där men hade inte råd att fortsätta utbildningen. Han fick reda på stipendiet genom universitetsföreningen och efter att ha uppfyllt kraven är han nu inne på sitt andra år vid Latinamerikanska Läkarhögskolans skola.

"Den akademiska nivån är högtstående. Jämfört med andra läkarutbildningar ägnar denna mer tid åt praktik, är närmare patienterna och ser inte bara till den biomedicinska sidan utan också den sociala. Under första året, var vi fem veckor på vårdcentraler, där vi lärde oss allmänvård och patientbemötande och nu är vi framme vid introduktionen till klinisk medicin."

"Jag växte upp på barnhem. Jag vill arbeta med barn som bor på sådana ställen, för jag vet att den medicinska behandling dom får inte är den bästa. Efter det, vill jag hjälpa människor som lever i utkanten av Montevideo, med människor som äter bara varannan dag, de fattigaste områdena."

Enligt Nelson befinner sig den offentliga sjukvård som finns i totalt sönderfall och fattiga människor kan aldrig betala för privat sjukvård.

Sartoma Sefa-Boakyes föräldrar lämnade Ghana för mer än 30 år sedan för USA, där hon föddes. Vid universitetet i Los Angeles studerade hon förberedande kurser, men hade inte råd att fortsätta. "För att studera medicin måste du betala 25-30 000 dollar per år," förklarade hon.

Sartoma kom för två år sedan. Hennes pappa hade läst en artikel om skolan i Los Angeles Times när den före detta presidenten Jimmy Carter besökte fakulteten under sitt besök på Kuba. Efter det kom Sartoma i kontakt med pastor Lucius Walker, ledare för Präster för fred och den kommitté som väljer ut stipendiater i USA för ELAM.

"Här är det mer betoning på praktik i undervisningen. Du får större stöd, professorerna har en mycket större klinisk kunskap för de vet hur man ställer en diagnos utan hjälp av utrustning och instrument. I länder som USA är specialister mer beroende av datorsystem för att ställa en diagnos."

Hon förklarar att 80% av invånarna i hennes bostadsområde i Los Angeles inte har någon sjukförsäkring. Sartoma kommer att finnas där för dem när hon återvänder.

För Joel José Caraballo från Sucre i Venezuela, var medicin det självklara valet. Hans familj lever i ett landsbygdssamhälle. Han förklarade att det inte finns några läkare där och de som finns närmast tar betalt. Joel anser att ELAM-projektet är mycket viktigt för Latinamerika. "Det bidrar med en fantastisk lösning på bristen på läkare och dålig hälsa i regionen."

ÅLDRADE BEFOLKNING ÄR TECKEN PÅ BRA HÄLSOVÅRD

Att ha en åldrande befolkning visar på en framgångsrik hälsovårdspolitik men även på socioekonomisk utveckling, sade Lilian Rodriguez, läkare inom geriatrik, under sitt anförande på den 2:a Internationella Kongressen om Långt Liv, organiserad av Karibiska Läkarförbundet. Under kongressen som pågick till fredagen 21 maj på Hotell Nacional i Havanna, talade doktor Rodriguez om behovet att förebygga kronisk sjukdom och för tidig död genom samarbete mellan socialtjänst och sjukvård. Hon rekommenderade att skapa fler utbildningsmöjligheter, underlätta aktivt deltagande i samhällslivet, formella eller informella jobb och att skapa en positiv bild av åldrandet. Kongressen syftar till att främja en allsidig vision av åldrande och för forskare och specialister att bidra med sina erfarenheter för att öka livslängden genom kost, fysiska aktiviteter, motivation, kultur och miljö. Föreläsningar, rundabordsdiskussioner och olika presentationer pågick hela dagarna samtidigt med produktvisningar, utställningar och matprovning. Parallellt med kongressen hölls också 2:a Internationella Seminariet De Äldres Universitet och Livsglädjefestivalen. På onsdagen diskuterade man sexualitetens betydelse under gamla dar, för hälsa och mot ensamhet. Ålderdomen präglas av myter och fördomar om sexualitet, enligt experterna. Äldre människor tenderar att se andra äldre som asexuella, och att bara unga människor har rätt och möjlighet till sexualliv. Prens Latina 20/5 övers. Sture Arrhed

RESTAURERADE HJÄRTAN

Tills nyligen var transplantation enda alternativet för många med hjärtproblem. Men det är dyrt, komplicerat och riskabelt. Så experter sökte efter nya vägar att minska muskelskador och gynna återläkning. Under de senaste åren har intresset växt för en ny teknik som baseras på implantat av stamceller i hjärtat. Den första patienten behandlades i Paris år 2000. Sedan dess har 150 patienter behandlats i Japan, Holland, Spanien, Tyskland, Italien och USA. För flera veckor sedan lades Kuba till på listan. För första gången i Centralamerika och Karibien genomförde Kuba implantat av stamceller i hjärtat på en 55-åring som var i mycket dåligt skick, med stor risk för upprepade hjärtattacker såväl som en omfattande hjärtinfarkt. En andra celltransplantation gjordes på en 62 år gammal patient efter en följd av hjärtattacker med fara för hans liv. Båda patienterna mår tillfredsställande även om det måste gå tre månader innan man kan säga att stamcellerna kan utvecklas och bli hjärtceller, förklarade doktor José Hidalgo Diaz vid institutet för hjärtkirurgi i Havanna. Detta är den mest avancerade tekniken idag, ett privilegium för ett fåtal högt utvecklade länder, tillade forskaren. På Kuba finns förutsättningar för att göra denna procedur tillgänglig för alla. Orbe 26/3 övers. Sture Arrhed

FORSKARE FÖRDÖMER USAs RESEFÖRBUD

Kubanska och utländska forskare har fördömt Bush-regimens beslut att förbjuda en grupp framstående specialister från USA att delta på Internationella Kongressen om Långt Liv i Havanna. Sådana förbud är en del av USAs meningslösa ansträngningar att dra åt blockaden och bortse från sin befolknings önskan att förbättra förbindelserna med Kuba, förklarade Karibiska Läkarförbundet president Eugenio Selman-Housein Abdo. Tidigt under 2004 förbjöd regimen också tidskrifter i USA att publicera kubanska akademiker och forskares uppsatser. Hela den vetenskapliga världen har betecknat detta som absurt. Prens Latina 18/5 övers. Sture Arrhed

PUBLICERA KUBAS MEDICINSKA INSATSER

Direktören för Latinamerikas Centrum för Mänsklig Utveckling, doktor José M. Belizan, på Kuba för en läkarkongress, uppmanade alla att publicera Kubas medicinska bedrifter och framgångar. Belizan beklagade att det fanns så få vetenskapliga publikationer i världen om de framsteg som Kuba gjort. Trots blockad och ekonomiska svårigheter kan Kubas bedrifter gynna världen, sade han inför 12:e Nationella Gynekologikongressen. Han betonade särskilt behovet för de latinamerikanska länderna att dra nytta av Kubas framsteg inom förlossning och mödravård. Inom förlossning, sa Belizan, skulle spridning av Kubas erfarenheter gynna kvinnor och barn inte bara fysiskt utan också känslomässigt. Prens Latina 30/4 övers. Sture Arrhed

KUBA INVALID I WHOS GENERALKOMMITTÉ

Den 18 maj i Genève blev Kuba invalt i WHOs generalkommitté som representant för Amerikanska världsdelen. Den kubanska delegationen bestod av Jose Ramon Balaguer och tjänstemän från Hälso- och Utrikesministerierna. De kommer att delta i ett av fyra rundabordsdiskussioner som tar upp HIV/Aids frågan. Prens Latina 18/5 övers. Sture Arrhed

2A INTERNATIONELLA KONGRESSEN OM DENGUE

Ägde rum i Havanna 31 maj till 3 juni med stöd från WHO och programmet för Internationell Tropisk Medicin. 500 delegater från 43 länder deltog. Kubas erfarenhet och anseende när det gäller att förebygga denguefeber gav oss äran att vara värd för kongressen, förklarade Gustavo Kouri, direktör för Pedro Kouris Institut för Tropisk Medicin. Mer än 300 vetenskapliga studier presenterades. Bland annat lade Kuba fram de senaste rönen om denguevaccin, och framstegen för epidemisk kontroll. Dengue är en virussjukdom som börjar plötsligt med hög feber som varar mellan 3-5 dagar, med akut huvudvärk, ont i ögonen, besvär med tarmarna och utslag. Den dödliga blödande dengue är särskilt farlig och har visat en oroande ökning de senaste 20 åren. Sedan kampanjerna att bekämpa Aedes Aegyptis myggan minskade under 70- och 80-talen har de flesta länderna i Amerika drabbats av stora utbrott. Prens Latina 12/5 övers. Sture Arrhed

KUBA DELAR MED SIG BIOTEKNISKT KUNNANDE

Kubanske forskaren, doktor Manuel Raices Perez-Castaneda sade efter en föreläsning under kubanska veckan vid universitetet Sains Malaysia i Penang, Malaysia, att forskningen inom dengue, hepatit-B och cancer är möjliga samarbetsområden. Målet för kubanska veckan är att öka kontakterna mellan Kuba och Malaysia och samarbete inom områdena vetenskap och teknologi, kultur, industri och handel. Sju kubanska forskare informerade om kubanska vaccin, hjärnforskning och biokemi. Andra aktiviteter under veckan är bland annat konst och fotoutställningar, filmvisningar och en kubansk försäljningssexpo. Business Times 29/5 övers. Sture Arrhed

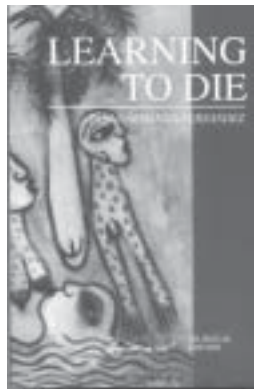
SAMMA HÄLSOVÅRD OCKSÅ PÅ FÄNGELSERNA

Den första kongressen om fängelsemedicin i april visade att hälsovården på Kuba också gäller alla intagna på fängelser utan undantag. Inom fångvården finns en sjuksköterska på hundra interner. Doktor Maria Julia de Vales satt ordförande under sessionen om sjuksköterskornas arbete. "Om det på ett vanligt sjukhus krävs mycket känslighet och medmänsklighet så är det mycket mer krävande i ett fängelse," sa Vales. Nu finns också en läkare på 200 och en tandläkare på 900 interner. Medicinska fakulteter inkluderar en ny specialitet, den om allmänmedicin inom fångvården. PL 31/3 övers. Sture Arrhed

Poeten i Miramar

Inka Persson

Foto Inka Persson och Ulf Halldin

Miramar. Namnet klingar. Gnistrar som havsytan vars spegel kastar ljus över de pampiga villorna. "Mar" betyder ju också hav och denna stiliga förort i västra Havanna heter Miramar – Se havet. Det var säkerligen ett lyxigt liv stadens rikaste invånare levde här, före revolutionen, innan husen förvandlades till ambassader, daghem, muséer och flerfamiljsbostäder.

Vi är på väg till en av Kubas mest kända poeter, Pablo Armando Fernández. I spänd förväntan sitter vi i taxin, en ljusblå Buick från 50-talet. Vi bläddrar i en av författarens senare diktsamlingar, *"Learning to die"* (Att lära sig att dö, med alla texter på spanska plus tolkningar till engelska av John Brotherton), för att lära känna hans diktande, språk och form, innehåll och föremål, innan vi står öga mot öga med honom själv.

Av de dikter jag har läst berör många döden och poetens utanförskap. I *"Aprendiendo a morir (Att lära sig att dö)"* till exempel, liknar han sig själv vid en aktör som har glömt sina repliker. Och i *"Liknelsen om lindansaren"* blir han en cirkusartist som förbereder sig för språnget in i lågorna. Så tecknar han bilden av någon som balanserar på det poetiska uttryckets spända lina. Ett litet felsteg kan leda till en katastrof. Mycket har han också skrivit om sin mor och om sin hustru och livskamrat Maruja. Jag har förstått att de båda har centrala roller i hans liv.

Grunden är hög och solid, häcken runt den stora stenvillan från tidigt 1900-tal tätvuxen. Det känns rätt att entrén är lite mörk och igenvuxen. Det passar med den bild jag har skapat mig av Pablo Armando Fernández som en i sig själv innesluten, grubblande poet.

Vi ringer på. Väntan känns lång innan han öppnar dörren och formligen suger in oss i sitt ljusa, öppna hem. Ett varmt leende och glittrande nyfikna ögon under ett yvigt lockigt, vitt hårburr får alla förutfattade meningar på skam. Mannen vi möter talar flytande engelska och visar sig vara en globetrotter. Bland annat har han varit i samtliga Nordiska länder och är publicerad i dem alla. Hans lyrik är översatt till mängder av språk. Han har vänner i jordens alla hörn, har besökt Sverige fem gånger, inbjuden av bland andra Artur Lundqvist, Lasse Söderberg och Göran Palm. Och hans vänner har varit på Kuba och deltagit i litteratur- och poesifestivaler. Medan vi sitter bekvämt nersjunkna i varsin härlig gammal skinnfåtölj – där bland andra Jean Paul Sartre och Simon de Beauvoir har suttit – tar han oss med på en tur in i sitt liv och verk.

Poeten bär på en djup och sann önskan att förbli erkänd och omsluten av det revolutionära samhälle i vilket och för vilket han skriver. Denna strävan verkar intimt förknippad

med de personliga omständigheter som han befann sig i under upproret mot Batistas diktaturregim. Redan som femtonåring skickades Pablo Armando 1945 till USA för att studera. Liksom den store kubanske författaren och frihetsskämpan José Martí (Han som 1891 skrev texten till den berömda sången Guantanamera, grundade Kubas Revolutionära Parti och som ägnade sitt liv åt kampen för att frigöra Kuba från det spanska kolonialväldet.) skulle Pablo, genom att leva "i odjurets buk" bli bekant med "dess inälvor".

Inte förrän 1959, efter att Revolutionen hade segrat, återvände Pablo Armando till Kuba. Hans diktning vittnar om att denna frånvaro ledde till en djup och varaktig samvetsskris. Gång på gång klandrar han sig själv, för att han inte fanns på plats under revolten.

En av de centrala dikterna för förståelsen av Pablo Armandos försök att bli sams med sitt eget förflutna är *Reminiscencias (Minnen)*. Redan i den första raden nämner han här döden, ett tema som är närvarande i så många andra av hans dikter: "Ty, när allt kommer omkring, skall jag helt enkelt dö./ Det vore meningslöst att begära något annat av mig./... Jag ska sluta mitt liv helt prosaiskt i en sjukhussäng,/ eller i mitt hem." (mina översättningar).

I en av sina dikter *Lo sé de cierto porque lo tengo visto (Jag vet att det är sant för jag har sett det)* betraktar han en barnteckning av en karta över Kuba, med en uppenbar önskan att "inta" sin plats i landet och att omfamna det: "Min kärlek är dessa oprecisa linjers spår./... på en liten karta./... Att älska dessa bilder/ som sätter gränser för/ min blick, min röst och mitt minne./ smärtar, ... Min kärlek är detta hemland/ som också är min vanda.

Jag hinner få svar på ytterligare några av mina frågor: På Kuba har man ingen estradpoesi med tävlingsinslag. Man har ibland en sorts "Meny-uppläsning" som går ut på att publiken önskar dikter från en meny, och Pablo Armando har många gånger deltagit när Havannas Bokinstitut arrangerat sådana uppläsningar.

Vid revolutionens seger fanns praktiskt taget ingen bokutgivning på Kuba och det som publicerades riktade sig till en välbeställd elit. 24 procent av befolkningen var analfabeter (på landsbygden 42 procent). Nu är analfabetismen sedan länge utrotad och man ger årligen ut 3,36 bokvolym per invånare. Det kan jämföras med UNESCO:s statistik, t.ex.: Europa 3,68 och Chile 0,14 volymer.

Varje år anordnas en stor internationell bokmessa i Havanna (se Kuba 2.04). År 2002 kom 123 utländska förlag från 24 olika länder till mässan. Efter mässdagarna går hela mässan på turné i landet till 30 städer. Det finns också ett 100-tal litteraturverkstäder över hela ön, vilka är arbets- och mötescentra för blivande och redan etablerade författare.

Alla utbildade målare, författare, filmare, musiker, skådespelare, dansare och andra kulturarbetare har statlig konstnärslön. Pablo Armando jämför med hur det var i hans ungdom, när han själv började skriva, och strålar av glädje när han berättar om landets utveckling.

I *El libro de los héroes (Hjältarnas bok)* från 1964 och dikten *Doce* (tolkad till svenska av Lasse Söderberg, publicerad 1969 i *Kubas poeter drömmer inte mer*) lyckas han på några få rader uppväcka en värld bortom tiden, bestående av

klassiska, Afro-Kubanska, kristna och samtida revolutionära element: När de tolv hjältarna ska "ödelägga templen/ som har rests åt främmande gudar" är omvandlingen av sammanhanget, från det bibliska till det samtida, uppenbar.

TOLV

De sover i de gamla myternas jord,
tolv förebud om floder, tolv
varsel om vår.
När de vaknar blir de en förlorad
sägens krigare. Minnet inviger
den tid som poeterna har kungjort.
Gåtfulla hästar och lejon i
Orishas hus,
tolv osynliga blixtrar som förändrar
månadernas tecken.
När de vaknar skall de växa utan tid,
talrika och hemliga, som
rötter i jorden
och de skall överrumpla köpmannens öron
och bondens
och ödelägga templen
som har rests åt främmande gudar.

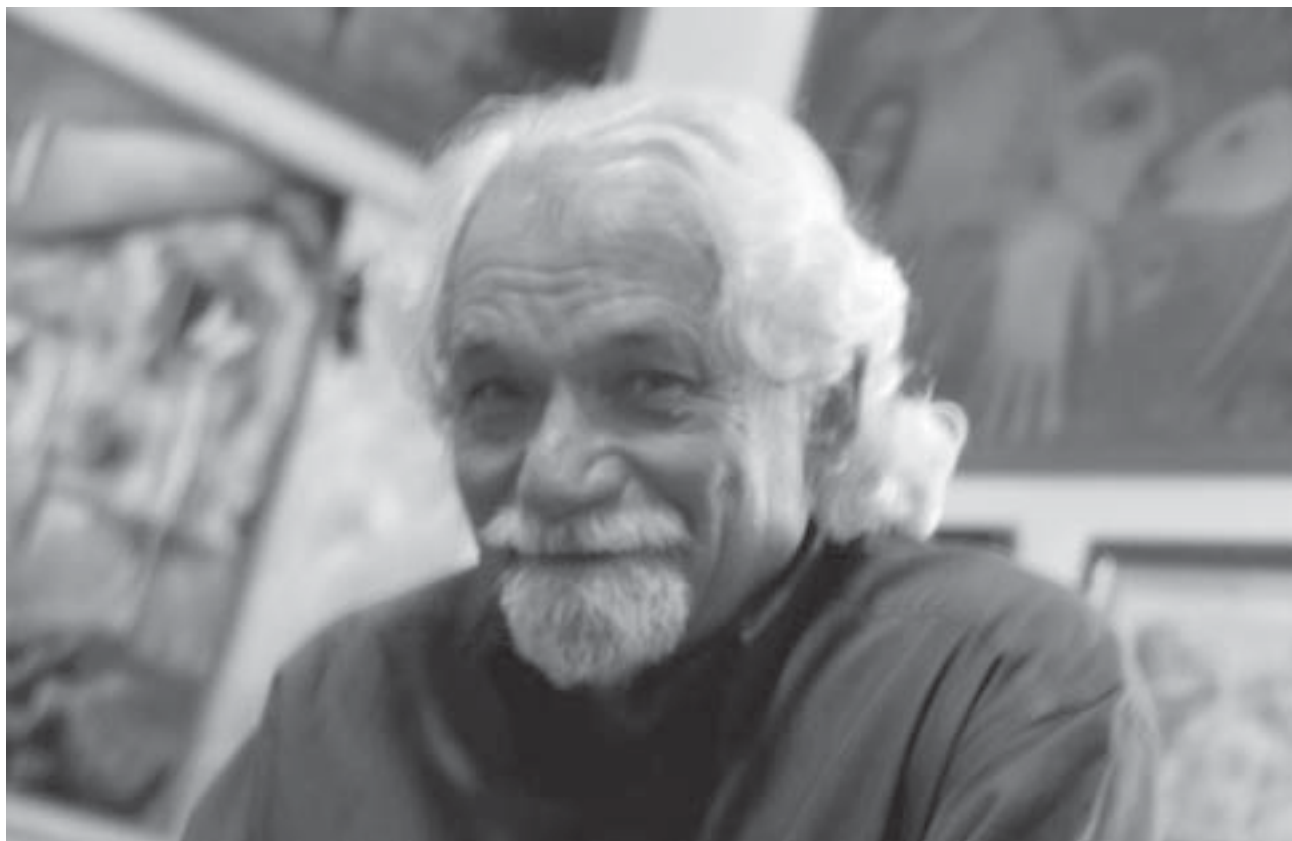
Den sista dikten i Hjältarnas bok, med titeln *Para la victoria final (Mot den slutliga segern)*, är en betraktelse över kollektivt hjältemod, där han är ett med sina landsmän. Den skrevs efter USA:s bombningar av Kubas flygplatser och CIA:s invasion av Grisbukten 1961 och uttrycker folkets övertygade beslutsamhet att stå emot hoten om förintelse. Dikten är en av få uttalat politiska av hans hand.

DET JAG VET (Ur *Admoniciones, Varningar*)

Jag som har talat,
känner förbarmandet som bor i orden:
duggregn, fristad, sjukhus, halvskugga.
Jag känner bedrövelsen
som dessa ord lägger på sinnet
Lidelsen i att möta det sorgliga.
Jag som vet detta,
som har varit fattig, främling, nedstämd.
Jag vet också att man måste ödmjuka sig
bortom själva önskan,
gentemot blodet tills det blivit renat,
tills dess genomskinlighet känns
steltnad vid anblicken,
tills oskuldens anlete blir synliggjort.
(Min tolkning till svenska)

Under vår kväll tillsammans i Miramar återger Pablo minnen från några av sina resor i världen och talar om vänner i när och fjärran. Väggarna är fullhängda av konst; Picasso och Chagall samsas med kubanska bondemålare. De flesta tavlor är gåvor från konstnärerna själva. I garaget växer en enorm boksamling och målet är ett bibliotek!

Bland alla sina författarvänner i Havanna nämner han särskilt Nancy Morejón. Hon presenterade själv sin "Där ön sover som en vinge" vid Malmös Poesidagar 2003. Det är en liten vacker bok innehållande dikter från sex av hennes diktsamlingar, utgivna mellan 1982 och 2001. Urvalet och tolkningen till svenska har gjorts av Lasse Söderberg, förlaget är Aura Latina (se intervju med Nancy Morejón i Kuba 3.03).

Livsfarligt Miami

Miami New Times 20/4 2000

Våld och hotelser har varit kännetecknen för "el exilio" i mer än 30 år. Mot den bakgrunden är det inte bara förståeligt att många människor är djupt oroad, det är klokt att vara orolig. Naturligtvis behöver det inte sägas att majoriteten av kubanerna i Miami fördömer våld, men den långa traditionen inom högerextrema exilkretsar kan inte ignoreras. Följande lista är sammanställd från ett antal databaser och nyhetskällor. Den är inte fullständig, särskilt när det gäller bombhot i Miami. Den innehåller inte heller dussintals våldshandlingar och mord som begåtts av exilkubaner i andra städer i USA och åtminstone 16 länder. Men fullständigheten är inte poängen. Poängen är att skåda om än bara en del av Miami-maffians verksamhet hemmavid

Listan upprättades 2000 i samband med exilkubaners kidnappning av Elian Gonzalez, och innehåller inte de fortsatta våldshandlingarna därefter.

- 1968.** Orlando Bosch beskjuter ett polskt fartyg i Miamis hamn med bazooka. Kommunen inrättar "Orlando Bosch-dagen".
- 1972.** Radiostationerna svartlistar Julio Iglesias efter Kuba-vänligt uttalande. Radio Alegre spelar hans skivor, bombhotas.
- 1974.** José Elias mördas efter att ha schabblat bort en landstigning för terroraktioner på Kuba.
- Bomb skakar den spanskspråkiga tidskriften Replica
- Flera små kubanska företag slutar sälja Replica efter hot.
- Tre bomber exploderar nära en spanskspråkig radiostation.
- Hector Diaz och Arturo Rodriguez Vives mördas i maktkamp.
- 1975.** Luciano Nieves mördas för att ha förespråkat fredlig samexistens med Kuba. Ännu en bomb förstör Replicas kontor.
- 1976.** Rolando Masferrer och Ramon Donestevez mördas.
- Bilbomb lemlästar nyhetsuppläsare Emilio Milian
- 1977.** Juan José Peruyero mördas i maktkamp mellan exilgrupper.
- 1979.** Kubansk filmvisning avbryts av artillerield
- Bomb upptäcks på Padron cigars.
- Bomb exploderar vid Padron cigars.
- 1980.** Ännu en bomb exploderar vid Padron cigars.
- Bomb upptäcks vid flygbolag som ordnar flygningar till Kuba.
- 1981.** Bomb exploderar vid Mexikanska konsulatet
- Replicas kontor skadas åter av en bomb.
- 1982.** Hispania Interamericana, som skeppar medicin till Kuba, utsätts för artillerield.
- Bomb detonerar vid Venezuelas konsulat
- Bomb upptäcks vid Nicaraguas konsulat.
- Miamis borgmästare Maurice Ferrer försvarar bidrag på 10 000 dollar till terrororganisationen Alpha 66
- 1983.** Ännu en bomb upptäcks på Replica.
- Ännu en bomb exploderar på Padron cigars.
- Bomb vid Paradise International, som ordnar resor till Kuba.
- Bomb exploderar vid Continental National Bank.
- Artillerield genom fönstren på tre företag med Kuba-kontakter.
- 1986.** Södra Floridas Fredskoalition misshandlas när de demonstrerar mot contraskriget mot Nicaragua.
- 1987.** Bomber exploderar vid Cuba Envios, Almacen El Español och Cubanacan, som fraktar paket till Kuba.
- En bil tillhörande en Grisbuktsveteran brandbombas.
- Bomb vid Machi Viajes a Cuba, som ordnar resor till Kuba.
- 1988.** Bomb vid Miami Cuba, som fraktar paket till Kuba.

Bombhot mot Iberia mot Spaniens förbindelser med Kuba.

Bomb exploderar vid Museet för Kubansk konst och kultur, efter auktion av kubanska konstverk

Bomb exploderar vid Maria Cristina Herreras hem, arrangör av en Kuba-konferens

Bombhot mot WQBA-AM efter kritik mot bomben mot Herrera.

Bombhot mot ett immigrationskontor i protest mot att terroristen Orlando Bosch häktats.

Bomb vid Griselda Hidalgos hem, för resor till Kuba.

Bomb förstör Bele Cuba Express, som fraktar paket till Kuba.

1989. Bomb vid Almacen El Español, för paketfrakt till Kuba.

Två bomber vid Marazul Charters, som ordnar resor till Kuba.

1990. Bomb utanför Museet för Kubansk konst och kultur.

1991. En exilgrupp river upp Calle Ochos "Walk of Fame" med platta med Veronica Castro som besökt Kuba.

1992. En anställd vid Union Radio misshandlas, stationen vandaliserad av exilkubaner som letar efter Francisco Aruca, som förespråkar ett slut på USAs blockad.

CANF, Cuban American National Foundation startar kampanj mot Miami Herald som leder till dödshot mot direktörer och förstörda tidsningsstånd.

Americas Watch hävdar i en rapport att en hårdför grupp exilkubaner skapar en miljö där besinning kan vara livsfarligt.

1993. Underblåsta av Radio Mambi angriper exilkubaner en demonstration mot USAs blockad. Två poliser skadas.

1994. Human Rights/American Group hävdar att Miami-exilen inte tolererar avvikande åsikter.

Två brandbomber exploderar vid tidskriften Replica.

Bombhot mot Magda Montiel Davis advokatbyrå efter videofilmad samtal med Fidel Castro.

1996. Arrangörer hotas och ställer in konsert med den kubanska orkestern Aragon.

En konsert med Gonzalo Rubalcaba angrips av 200 exilkubaner.

Brandbomb exploderar vid restaurang Centro Vasco, inför en konsert med kubanska sångerskan Rosita Fornes.

Brandbomb vid Marazul Charters, som ordnar resor till Kuba.

Mordbrand mot Tu Familia Shipping, för paketfrakt till Kuba.

1997. Bombhot, dödshot mot radiostationen WRTO-FM för deras kortlivade beslut att spela låtar av kubanska musiker.

1998. Bombhot tömmer konsertlokalen under ett framträdande av Compay Segundo.

Bombhot mot nattklubben Amnesia innan konsert med kubanske musikern Orlando "Maraca" Valle.

Brandbomb vid Amnesia innan konsert med kubanske Manolin.

1999. Våldsamma protester på Miami Arena vid Los Van Vans framträdande, med en skadad och elva arresterade.

Bombhot mot hotell Seville innan Rosita Fornes framträdande. Hotellet ställde in konserten.

2000. Protestanter mot blockaden misshandlas av exilgrupp.

Radioprataren Scot Pisanti misshandlas av en grupp exilkubaner.

Läs mer om kampen mot Miami-terrorismen, på omslagets baksida. Det var med uppenbar risk för egna liv som de fem kubanerna infiltrerade terroristorganisationerna. Och det var reella hot som skrämde vittnen till tystnad och jurymedlemmar att inte våga frikänna, trots uppenbara bevis.

DEBATT OM "DEMOKRATI"

Urban Ahlin vs Eva Björklund

Text o Foto Jeanette Diamant

Under vintern skrev socialdemokraternas Urban Ahlin, ordförande i riksdagens utrikesutskott, en debattartikel i Svenska Dagbladet riktad mot Kuba. Oswald Söderqvist, Svensk-Kubanska föreningen, fick in en replik som Urban Ahlin svarade på, men sedan ville SvD inte ta in fler repliker.

Den 13 april ordnades så i en mer än fullsatt aula i Matteusskolan, Stockholm, en debatt mellan Urban Ahlin och Eva Björklund, redaktör för Tidskriften Kuba. Debattledare var Gunvor Ngarambe från Stockholms FN-föreningen och arrangörer var Nätverket mot krig tillsammans med Svensk-Kubanska föreningen.

Urban Ahlin hävdade under debatten, som ett svar på Eva Björklunds kontrastering mellan Kuba och det "demokratiska" Latinamerika, att demokratin inte får relativiseras "låg barnadödlighet får inte vägas mot demokrati, bägge måste finnas".

- Att relativisera, det är att utesluta hela det ekonomiska området och överlämna det till inhemska eller transnationella storbolag och sedan kalla det för demokrati, menade Eva Björklund då.

Spädbarnsdödligheten har kunnat sänkas på Kuba, just för att folk känner att det är meningsfullt att medverka, att allas röst har en betydelse. Hon redogjorde för Kubas personval och täta kontakt mellan fullmäktigeledamöter och väljare: detta system har vuxit fram ur det egna landets förutsättningar för att slippa ur det beroende som u-länderna hamnat i då den rika världen först brutit sönder dessa länders samhällsstrukturer för att sedan tvinga på dem sitt eget politiska system.

Efter denna redogörelse replikerade Urban Ahlin att det som Eva Björklund förde fram var lite "halvrasistiskt".

- Måste u-länderna ha en annan demokratimodell än vad vi har i Sverige? Är de annorlunda än vi? Skulle de på ett annat sätt inte klara av att hantera globaliseringens effekter som vi gör i den svenska riksdagen? Helt grammatisk är väl inte den sista meningen "som det ju kan bli i talspråk ibland" men innebörden torde vara att den person bör räknas som "halvrasist", som anser att man i u-länderna inte står inför samma problem, som man gör i Sveriges riksdag.

Och i dessa tecken gick debatten. Medan Eva Björklund berörde Latinamerikas, USAs bakgårds, politiska verklighet, så upprepade Urban Ahlin gång på gång att "demokratin får inte relativiseras" och publiken fick vid flera tillfällen höra jämförelse mellan Kuba och apartheids Sydafrika. Publiken fick även gång på gång veta att "inget parti i Sveriges riksdag delar den demokratisyn som Eva Björklund har", men själv avstod Urban Ahlin från att konkret belysa situationen i Kuba, specificera vad han för egen del menade med "demokrati".

Kanske var det heller ingen slump att det från regeringskansliet kom ett telefonsamtal till Svensk-Kubanska dagen efter debatten, där frågan ställdes om föreningen fick bidrag från stat eller kommun "om detta var fallet skulle bidragen uppföra". Så kom där alltså till sist ett konkret åskådliggörande av "demokrati"

AXPLOCK UR PROTESTKÖREN MOT USA

15 maj, spanska tvärpolitiska parlamentarikergruppen i EU kräver att statsministern Zapatero uttalar sig klart och tydligt mot USAs nya aggressioner mot Kuba, tar upp detta i EU och främjar goda relationer med Kuba, grundade på ömsesidighet och stöd till kubanska folkets rätt att fritt få välja sin framtid. **21 maj**, argentinska kongressens utrikesutskott antog enhälligt ett uttalande mot USAs nya aggressioner mot Kuba. Texten förväntas antas av hela kongressen.

Brasilianska parlamentariker stöder Kuba mot Bush-regimens nya aggressioner. Luiz Greenhalgh från PT framförde detta vid invigningen av en kubansk konstutställning i kongressen.

En grupp senatorer i USA från båda partierna förbereder ett lagförslag för att häva blockaden och reseförbudet mot Kuba. Max Caucus, demokrat, leder arbetet.

31 maj. Brasilianska journalistförbundet fördömer USAs nya aggressioner. "Kuba är offer för den grövsta inblandning i interna angelägenheter, för att Bush ska vinna valet i november." Språkröret Mario Jocabkind sade att de inte kunde hålla tyst, för "snart kommer denna avskyvärda politik att bli rutin i Latinamerika".

3 juni. Spanska solidaritetsorganisationer genomförde en demonstration vid USAs ambassad, för att fördöma de nya aggressionerna. Dagarna innan hade de 104 lokala föreningarna och vänskapshusen med Kuba offentliggjort ett uttalande mot USAs utsvälningspolitik mot Kuba

5 juni. Oslos byggarbetare kräver i ett brev till regeringen att den ska stå upp mot USAs blockad mot Kuba och kräva att USA lämnar Kuba ifred. I brevet hänvisas till Kubas internationellt erkända sociala landvinningar, och att Kuba är ett exempel inte bara för Latinamerika på att en annan värld är möjlig, trots de svåra ekonomiska problem Kuba haft att kämpa med sedan början av 90-talet.

KUBA PÅ UPPSALA SOCIALA FORUM 8 MAJ

Anna Artén talade på Uppsala Sociala Forum om Kubas deltagande demokrati. Hennes föredrag var ett av de mest välbesökta och utgick från hennes egna erfarenheter: Anna bodde i Kuba några år och fick 1993 uppleva första valet med det nya valsystemet.

På plats för att dela ut flygblad fanns medlemmar från Liberala ungdomsförbundet. LUF hade även, som de alltid gör, skrivit till forumet och protesterat mot Svensk-Kubanskas medverkan. Anna Artén deltog också i en paneldebatt som gällde medias rapportering från Latinamerika och berättade hur de artiklar hon skrev, när hon bodde i Kuba, refuserades: "vad som skulle stå om Kuba var redan bestämt på förhand".

OCH PÅ SOCIALA FORUM I STOCKHOLM, GÖTEBORG OCH LUND

Kuba – Jorden, maten, ett värdigt liv och hållbar utveckling.

I Stockholm talade Eva Björklund om jordreform, kooperativ, ekologisk odling, säkrad livsmedelsförsörjning – det är Kuba, rena drömmen för de jordlösa i Latinamerika, präglad av transnationella bolag och exportgrödor

Latinamerika på väg mot den andra frigörelsen.

I Göteborg talade Eva Björklund om hur USA-regimen fortsätter att behandla Latinamerika som sin bakgård. Men där har upproret mot den nyliberala globaliseringen fått nya krafter och nya uttryckssätt. Kuba visar på alternativen, Venezuela driver på, i Bolivia trappas kampen upp

Kuba i historiens ljus – ett fenomen för sig

I Lund visade Alonso Acosta en animerad presentation av Kubas historia för förståelse av det kubanska fenomenet.

SPANSKA VÄNSTERN *Ändra EUs*

fientliga hållning

PL, Bryssel 29 mars

Med en ny regering i Spanien finns all anledning att bryta upp den gemensamma hållning som Aznar-regeringen, på uppdrag av USA, drev igenom 1997. Aznar var skyldig den Miamikubanska extremhögern en gentjänst efter generösa bidrag till Aznars valkampanj och tacket bestod i att utsätta Kuba för sanktioner på ett exemplöst sätt i EUs internationella förbindelser. På initiativ av Europaparlamentarikern Pedro Marset, Spaniens Förenade Västanter, IU, uppmanar EU-parlamentets Vänskaps- och Solidaritetsgrupp med Kuba den nya spanska regeringen att verka för att ändra den s k gemensamma EU-hållningen mot Kuba.

"Eftersom PSOE nu har vunnit, och har en annan hållning ska vi uppmana Zapateros regering att dra tillbaka den gemensamma hållningen. Detta måste Spanien göra, för det var Spanien som drev igenom den", sade Marset på ett möte med kubanska journalister som inbjudits av EU-parlamentets Kubagrupp för att presentera böckerna "Los disidentes" och "El Camajan". (Se utdrag på nästa sida med foton på "dissidenternas" omfattande och nära samröre med USAs intressekontor)

"Den omfattande dokumentationen i dessa båda böcker av samröret mellan Aznar och andra europeiska politiker och USAs projekt att bygga upp en inre opposition på Kuba påminner osökt om den organiserade brottslighetens arbetsätt," menade Patsy Sorensen, belgisk EU-parlamentariker. "Europeiska journalister borde gräva i detta och publicera denna historia här." Tills vidare har EU-parlamentets Kubagrupp föresatt sig att sprida de kubanska journalisternas rapportböcker och uppmana europeiska kollegor att fortsätta den undersökande journalistiken.

Miguel Angel Martínéz, också socialistisk EU-parlamentariker, och ordförande i Kuba-gruppen som hade inbjudit de fyra kubanska journalisterna till mötet i parlamentet förklarade att Kuba-gruppens uppgift är att bidra till att återupprätta och stabilisera EUs tidigare goda förbindelser med Kuba, utan att för den skull behöva påstå att Kuba har lyckats skapa det perfekta samhället, men också utan att acceptera den diskriminering och dubbelmoral som landet utsätts för av europeiska politiker.

Martinez kommenterade att förra veckan hade ett "underligt möte" organiserats i EU-parlamentet, kamouflerat som en presskonferens med Reportrar Utan Gränser, en organisation som också förekommer i de två kubanska rapportböckerna som en betydande kraft i försöken att skapa en femte kolonn på Kuba. Folk från Miami och Paris och företrädare för media hade fått betalt för att resa till Bryssel och bygga upp en antikubansk verksamhet, men det kom bara tre EU-parlamentariker till mötet.

Nuvarande chefen för USAs intressekontor i Havanna övervakar Marta Beatriz Roque, en av de 75 dömda, som läser upp ett uttalande på en presskonferens på USAs intressekontor i Havanna

Chefen för USAs intressekontor i Havanna, James Cason, bildar Liberala Ungdomsförbundet på Kuba.

För drygt ett år sedan dömdes 75 kubaner för brott mot kapitel 62 brottsbalken, avseende "verksamhet i utländsk makt intresse i syfte att skada den kubanska statens oberoende" och kapitel 88 som förbjuder kubaner att bistå USA i den ekonomiska krigföringen för att inrätta en USA-vänlig regim. Sverige har som de flesta andra länder likalydande lagstiftning. I Brottsbalken, Brott mot staten, Brott mot rikets säkerhet, 19 kapitlet står t ex i 13 § "den som av främmande makt .. tar emot pengar eller annan egendom för att ... påverka den allmänna meningen i en fråga som gäller någon av grunderna för rikets statsskick eller i någon angelägenhet som har betydelse för rikets säkerhet ... döms för tagande av utländskt understöd". Men när kubansk lag säger detsamma betraktas det som en inskränkning av de medborgerliga fri- och rättigheterna.

Några bilder på de nära kontakterna mellan de dömda och cheferna för USAs intressekontor i Havanna, företrädare för krigförande makt mot Kuba. Bilderna är tagna ur "Los Dissidentes", av Rosa Miriam Elizalde, Luis Baez

Raul Rivero, en annan av de 75, tillsammans med tidigare chefen för USAs intressekontor, Vicky Huddleston, i hennes residens i Havanna.

Politiska fångar i USA

Runt om i världen höjs kravet allt starkare på att de fem kubanerna som avtjänar upp till livstidsstraff i fem olika fängelser i USA ska frigges. De är dömda för att ha infiltrerat och skaffat informationer om exilkubanska högerextremistiska organisationers terroristplaner mot Kuba. Förekomsten av Miami-terrorism mot Kuba är ett uttryck för USAs anspråk på att återta kontrollen över Kuba. Antalet direkta offer för denna aldrig avbrutna terrorism uppgår till 3.500 döda och 2.000 skadade kubaner.

Kampanjen för de fems frigivning pågår i avvaktan på besked från en appellationsdomstol i Atlanta, dit de överklagat de farsartade rättegångar de dömdes i 2001. Efter förhören i appellationsdomstolen sade advokaterna att domarna genom sina frågor till dem och till åklagarna visade att de tog allvarligt på tre missförhållanden i Miami-rättegången: straffens orimliga längd i förhållande till brottens karaktär; bristande bevis för brottet, särskilt för anklagelsen om konspiration för att begå mord; samt att rättegången genomfördes i Miami trots försvarets krav att den skulle flyttas till en plats där jury och vittnen skulle våga tala och bedöma fritt utan rädsla för efterräkningar.

De fem nekar självklart till anklagelser om spioneri, eftersom de inte spionerat på USAs försvar eller militära hemligheter, utan på i USA olagliga terroristorganisationer. De fems enda brott är att inte anmäla sig som agenter för främmande makt. Men USAs lag tillåter och uppmuntrar lagtrots om det leder till minskat våld och fysisk skada. Därför var det rätt av de fem att inte träda fram, för då skulle de inte ha kunnat förhindra 170 terroristattentat som skulle ha kostat liv och materiell skada.

NOAM CHOMSKY.

"Fallet med de fem kubanerna är en sådan stor skandal att det känns svårt att ens prata om det! Kuba försåg FBI med information om terroristverksamhet som ägde rum i USA och var baserad i USA, och som var helt kriminell. Men istället för att arrestera terroristerna, arresterade FBI de fem kubanerna

som hade skaffat fram informationen om terroristerna. Det är så absurt att det är svårt att finna ord för det. De straffade de fem mycket hårt, men detta har knappt dokumenterats. Det går inte att läsa i media om fallet. En av anledningarna till att det har fått fortgå är att nästan ingen känner till fallet."

I USA, liksom i Sverige, kämpar kampanjen hårt för att slå igenom den massmediala blockaden. I mars samlades 50.000 dollar in för att publicera en annons i New York Times, men det har ännu inte lett till att några media annat än mot rundlig betalning är beredda att bryta blockaden. Så ser tryckfriheten ut här som där. Folk får bära budskapet på sig, med t-tröjor.

Gå till www.freethethefive.org för mer information.

KONTAKTADRESSER

Svensk-Kubanska Föreningen

ordf. Martin Österlin, tel 031-711 07 99

Achim Rödner, förbundssekreterare

Drottninggatan 89-91,

tel/fax 08 - 31 95 30

Box 45 065, 104 30 Stockholm

svensk.kubanska@swipnet.se

Lokalavdelningar

GOTLAND: Bo Ekman, 0498-240 539,

Klausevägen 2, 620 20 Klintehamn

GÖTEBORG: Inger Johansson, 031-53 49

24, Sommarvädersgatan 52, 418 33

Göteborg

MALMÖ, LUND, SKÅNE: Juana Donoso

Casanellas, Carl Gustafs Väg 42, 214 21

Malmö, 040-92 66 10,

NORRKÖPING: Marta Gutierrez, 011-17 41

70, Torsten Fogelqvistgatan 9, 603 76

Norrköping.

STOCKHOLM: Danitza Alba, Storsjöv. 74,

120 59 Årsta, 08-54 90 38 13

UPPSALA: Kerstin Olerud, 018-32 33 27,

Kungsgården 4, 755 94 Uppsala.

Hemsida: <http://www.svensk-kubanska.se>

<http://elak.cjb.net>

VÄSTERÅS: Björn Berggren, 021-12 11 17, Djäknegatan 24, 722 15 Västerås.

JÖNKÖPING: Anders Svensson, 036 - 12

15 97, Solstickegatan 9, 4tr. 553 13

Jönköping.

Lokalgrupper:

ESKILSTUNA: Thomas Widén, 016-13 97

22, Nybrogatan 5 A, 632 20 Eskilstuna

HALMSTAD: Inka Persson, 035-530 52,

Bjervägen 10, 310 41 Gullrandstorp,

HULTSFRED: Rolf Lif, 0495-41967,

Bygatan 9, 57736 Hultsfred

LUND: Alonso Acosta Rivera, 046-20 16 43,

Flygelvägen 30, 224 72 Lund

SUNDSVALL: Bertil Olsson, 060-10 13 57,

Bågevägen 41 A, 856 52 Sundsvall.

UDDEVALLA: Eva Jaksjö, 0522-15249, Södra

vägen 17, 451 40 Uddevalla

UMEÅ: Mats Strandberg, 090-42376,

Degernäs 502, 905 80 Umeå

VÄXJÖ: Jaime Pedraza, 0470- 238 03,

Södra vägen 6, 360 32 Gemla

ÖSTERSUND: Björn Håkansson, 063-

122403 Lottgatan 30, Östersund

Kontaktpersoner:

BODEN: Anna-Greta Wallmark, 0921-

108 11, Jakobsgratan 11 B, 961 62

Boden

HELSINGBORG: Rutger Assarsson,

Bronsåldersvägen 15, 265 32 Åstorp

HUDIKSVALL: Thomas Thornell, 0650-

941 35, Ankargatan 29 b, 824 00

Hudiksvall

LULEÅ: Rolf Viklund, 0920-26 90 15,

Höstvågen 40, 951 49 Luleå.

NYKÖPING: Håkan Linderyd, 0155-21

66 42, Ringvägen 22, 611 35,

Nyköping.

PAJALA: Erik Zakrisson, 0978-560 15,

Huuki 5368, 984 91 Pajala

SKARA: Martin Johansson, 0511-14770,

Malmgatan 35, 532 32 Skara

ÖREBRO: Marianne Skanse

Irsgatan 8, 703 53 Örebro